10 Eylül 1977
Cumartesi

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

2. MC'NİN HALKIMIZA BAYRAM ARMAĞANI

Zam furyası bütün mallara yayılıyor!

● Ankara'da otel, sinema, gazino, pavyon maç bileti ve kömür nakliye ücretlerine yüzde 110'a varan zam yapıldı. Havagazı, elektrik, su, ekmek, tuz ve şekere aynı oranda zam geliyor

● 2. MC'nin başları zamları açıklamaktan çekindi ve zamlar halka Resmi Gazete aracılığı ile açıklandı

● Dolmuş ve taksi fiyatlarına yüzde 100 oranında zam isteniyor

HABER MERKEZİ

MC'nin elebaşıları temel maddelere yüksek yüzdeli zamları açıkladılar ve Resmi Gazete'de yayınlayarak yürürlüğe resmen soktular. Temel mallara ve bazı kamu hizmetlerine yapılan zamlar açıklanır açıklanmaz, iğneden ipliğe bütün mallara da yoğun bir zam furyası başladı.. Dün akşama kadar çeşitli haber kaynaklarından gelen bilgilere göre kent içi taşıma hizmetleri, oteller, sinemalar, meyveler, sebzeler, süt ve süt mamulleri hemen yüzde 50 ile yüzde 100 arasında değişen zam gördüler. Birkaç haftadır süren zam söylentileri yüzünden zaten birkaç defa zam gören maddelere zamların resmi açıklanışını izleyen saatlerde yeniden zam yapıldığı görüldü.

Çeşitli esnaf kuruluşları da zamlara karşı çıktılar. Esnaflar zamların kendilerine değil, bir avuç para babasına yarayacağını savunuyorlar. Halkın satın alma gücündeki olağanüstü düşüş nedeniyle pek çok küçük esnafın kapanacağı ve meydanın tekellere kalacağı ileri sürülüyor.

● Haberi orta sayfada

● Resmi Gazetede yayınlanan ve kamu kesimi tarafından üretilen mallara yapılan zamlar yüzde 113,6 ile yüzde 22 arasında değişiyor

Ecevit "Yapılan zamlar doğurgandır, ülkenin yararına değildir. Yıllardır yanlış tutum izleyen MC'nin halka getirdiği taşınmaz bir yüktür" dedi

ANKARA (İSTA)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, partisinin 54. kuruluş yıldönümü nedeniyle bir basın toplantısı düzenledi. Ecevit basın toplantısında gazetecilerin sorularını cevaplarken, zamların halka taşınmaz bir yük getirdiğini belirtti ve "Alınan önlemler Demirel yönetimlerinin sözüne güvenilmezliğinin de yeni kanıtıdır" dedi. Ecevit, Demirel yönetimlerinin seçimlerden önce benzine zam yapmayacaklarını, bunun için de bir fon ayırdıklarını hatırlattı.

CHP lideri basın toplantısında partinin kurucusu Atatürk ve İnönü'yü rahmetle andığını belirterek, partisinin ulusalkurtuluş savaşımızın içinden doğduğunu söyledi. Bülent Ecevit, CHP'nin 54. kuruluş yıldönümünün kutlandığı sırada, Türkiye'nin her alanda ağır bunalımlara sürüklendiğini kaydetti ve "Bu bunalımları yaratanlar, Cumhuriyet ilkelerine, çağdaş uygarlık gereği olan devrimlere ve Anayasal kurallara ters düşenlerdir" şeklinde konuştu.

● Haberi orta sayfada

26 Ekim'den itibaren Türkiye plansız kalacak

4. Beş Yıllık Planın zamanında Meclisden çıkmasının olanaksız olduğu belirtiliyor

● Ali Nejat Ölçen, plan dışı bir dayanaktan güç alınamayacağını belirterek "plansız hükümet iktisadi karar alamaz" dedi

ANKARA (ANKA)

Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın zamanında çıkmasının olanaksız hale geldiği ve bunun "Anayasayı ihlal" anlamında olacağı belirtilmiştir. CHP Grup Başkanvekili Ali Nejat Ölçen, ANKA Ajansı'nın sorularını yanıtlarken hiç bir hükümetin plandışı bir dayanaktan güç alamayacağını, iktisadi kararlar alamayacağını ve harcamalarda bulunamayacağını söylemiştir.

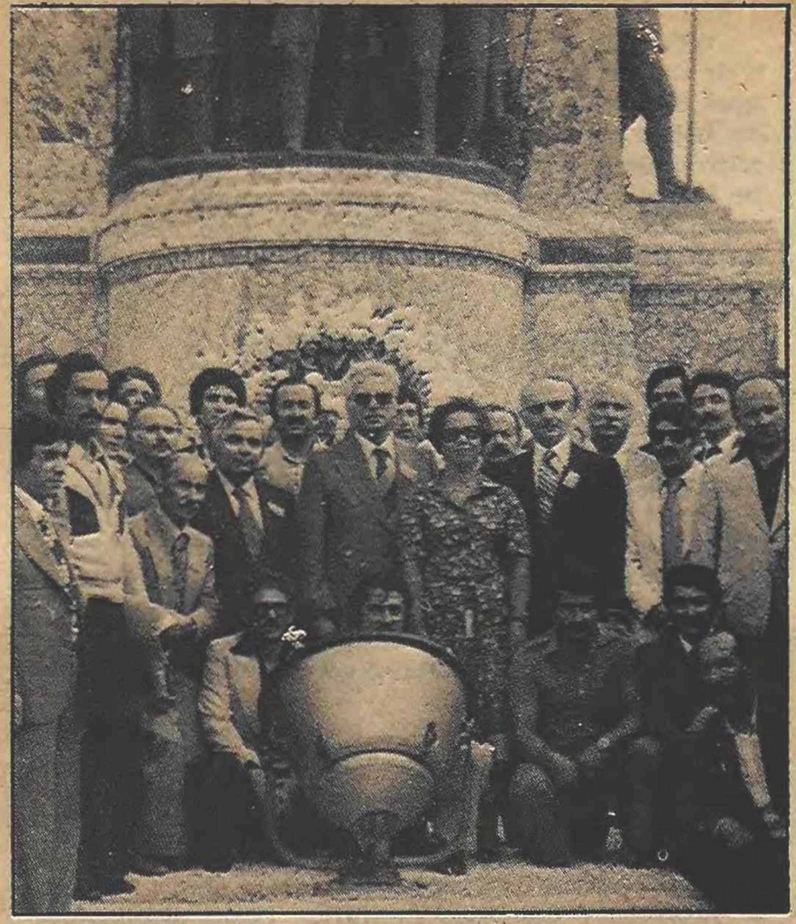
PLANIN STRATEJİSİ 37 GÜNDE SAPTANAMAZ

Ölçen, Üçüncü Beş Yıllık Plan'ın 26 Ekimde süresinin dolacağını, yeni planın bu tarihte yürürlüğe girmesi gerektiğini hatırlatarak, "26 Ekim 1977 gününden 37 gün önce yani 18 Eylül günü hükümetin plan dökümanının Millet Meclisine sunması gereklidir" demiştir. Ölçen, planın hedef ve stratejisinin de 37 gün içinde saptanamayacağını kaydederek, şunları söylemiştir:

"PLAN DIŞINDAN GÜÇ ALAMAZLAR"

"Anayasamız 41'inci maddesi ile "İktisadi ve sosyal hayatı düzenlemesini" plana bağlamıştır. Hiç bir hükümet, iktisadi ve sosyal hayatı düzenlemeye çalışırken plan dışı bir dayanaktan güç alamaz. Kendi kendine iktisadî karar alamaz. Aldığı kararları Anayasal olamaz. Bütçe düzenleyemez. Harcama yapamaz. Ekonomik ve sosyal hayatı etkileyen kararlar alamaz. Örneğin fiyat zamları bile yapamaz."

Ali Nejat Ölçen, "Üçlü koalisyonda plan hedefleri ve stratejisi konusunda anlaşma sağlanabilir mi?" biçimindeki bir soruyu, "Ortaklar arasındaki siyasal, ekonomik ve sosyal çelişkiler ortaya çıkacaktır" şeklinde cevaplamıştır.

CHP'nin 54. kuruluş yılı kutlandı

CHP'nin kuruluşunun 54'üncü yıldönümü dün kutlanmıştır. Ecevit, Anıt-Kabir özel defterine yazdığı yazıda CHP'nin Atatürk'ün tüm yaptıklarının güvencesi olduğunu ve O'nun açtığı yolun her zaman öncüsü bulunduğunu bildirmiştir.

Resimde İstanbul'da Taksim'de yapılan törende CHP'liler toplu halde görülüyor...

YORUM

"YAŞAYABİLİRSEN YAŞA"

Zamlar bir kara veba gibi yayılıyor. Hükümetin resmi açıklamalarında, demire, akaryakıta, kağıda, çimentoya filan denip üç beş kalem mala yapılmış gösterilen zamlar hayatın bütün kesimlerine yayılıyor, bulaşıyor. İzmir'de minibüsçüler, Belediye'nin onayını bile beklemeden yüzde yüze yakın zam uyguladılar. Başkentte de öyle. İstanbul'da zaten üç beş günden beri başlamıştı.

Bu kısa yorumun başlığı, birkaç gün önce yayınlanan Politika'nın manşetidir. Soru bütün ağırlığı ile geçerli bugün: Yaşayabilirsen yaşa!... Asgari ücret 1.800 liradır. Net 1200 lira filan yani. Sanayi kentlerinde onbinlerce işçi bu ücretle çalışıyor. 1200 lira net ücret. Haydi, yaşayabilirsen yaşa!.. Memur maaşlarının tavanına değil, tabanına bakın. 14. derecelere, 15. derecelere yani. Sonra dullara, yetimlere, emeklilere bakın. Bir de fiyatlara bakın. Sonra cevap verin: Yaşayabilirsen yaşa!..

Bu tablo bir çürümenin, bir çöküşün habercisi de değilse ya nedir? İktidarı 1923'lerden itibaren tırmana tırmana günümüzde hemen hemen tamamen ele geçiren işbirlikçi-tekelci sermayenin iflas belgesidir bu tablo. Türkiye'yi yönetemeyeceğinin kanıtıdır. Ve halkımız bu gerçeği bugün daha bir bilincine çıkarmaktadır.

"Zamlar, sermayedarların milyonlarına milyon katacak"

ANKARA (İSTA)

2. MC'nin Kamu İktisadi Teşebbüslerinin mal ve hizmetlerine yüzde yüzün üzerinde zam yapması, esnaf ve sanatkârlar kuruluşları tarafından tepki ile karşılanmıştır. Ankara Bakkallar ve Bayiler Derneği Başkanı Ali Yasa, bu zamların sermayedarların, stokçuların işine yaradığını, bu kişilerin milyonlarının üstüne milyon koymalarına yol açtığını belirtmiş, "Zamlar sonunda, işçiler, memurlar, köylüler ve küçük esnaf kemerleri sıkmaya zorlanmaktadır" demiştir. Bu arada, Ankara Minibüsçüler Derneği yetkililerinden Kadir Çimenci de, minibüsçülerin halkın dışında düşünülmemesi gerektiğini belirtmiş, "Bu zamlar halkı nasıl etkiliyorsa, bizi de aynı şekilde etkiliyor" şeklinde konuşmuştur.

Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay, dün düzenlediği basın toplantısında hükümet tarafından yapılan zamların belediyeleri yok etmeye yönelik bir anlam taşıdığını söylemiştir.

Demirel'e göre zamlarla devletin hesabına yeniden bakıldı

İSTANBUL (İSTA)

Başbakan Süleyman Demirel, dün İstanbul'da düzenlediği basın toplantısında, kendi deyimiyle, "ekonomik tedbirler"den söz etti ve "Devletin hesabına yeniden baktık" dedi. Demirel, basın toplantısında IMF ile olan ilişkileri de "uluslararası dayanışma" olarak niteledi.

● Haberi orta sayfada

Genel Kurul DSF'ye katılma kararı aldı

MADEN-İŞ 22. GENEL KURULU SONA ERDİ

● Kemal Türkler Genel Başkanlığa, Mehmet Ertürk Genel Sekreterliğe yeniden seçildi

● Şinasi Kaya, Bahtiyar Erkul Kemal Daysal, Murat Tokmak, Halit Erdem Genel Başkan Vekilliklerine getirildiler

Genel Kuruldan İzlenimler
orta sayfada

HABER MERKEZİ

Maden-İş Sendikası 22. Genel Kurulu dün sona erdi. Edinilen bilgiye göre Kemal Türkler Maden-İş Genel Başkanlığına, Mehmet Ertürk de Genel Sekreterliğe yeniden seçildiler. Bu arada Şinasi Kaya, Bahtiyar Erkul, Kemal Daysal, Murat Tokmak ve Halit Erdem de Genel Başkan Vekilliklerine getirildiler.

Maden-İş Genel Kurulu'nun önceki günkü oturumunda son derece önemli kararların kabul edildiği de bildirildi. Bunların içinde en önemlisi, Dünya Sendikalar Federasyonu'na (DSF) bağlı Uluslararası Metal İşçileri Sendikası'na katılma kararı oldu. 22. Genel Kurul ayrıca, "Türkiye işçi sınıfının partisine konan yasağın kaldırılması", "141 ve 142. maddelerin kaldırılması" için savaşım kararlarını da oybirliğine yakın bir oy çokluğu ile kabul etti.

● Haberi orta sayfada

Demokrasi savaşımının önündeki görev:

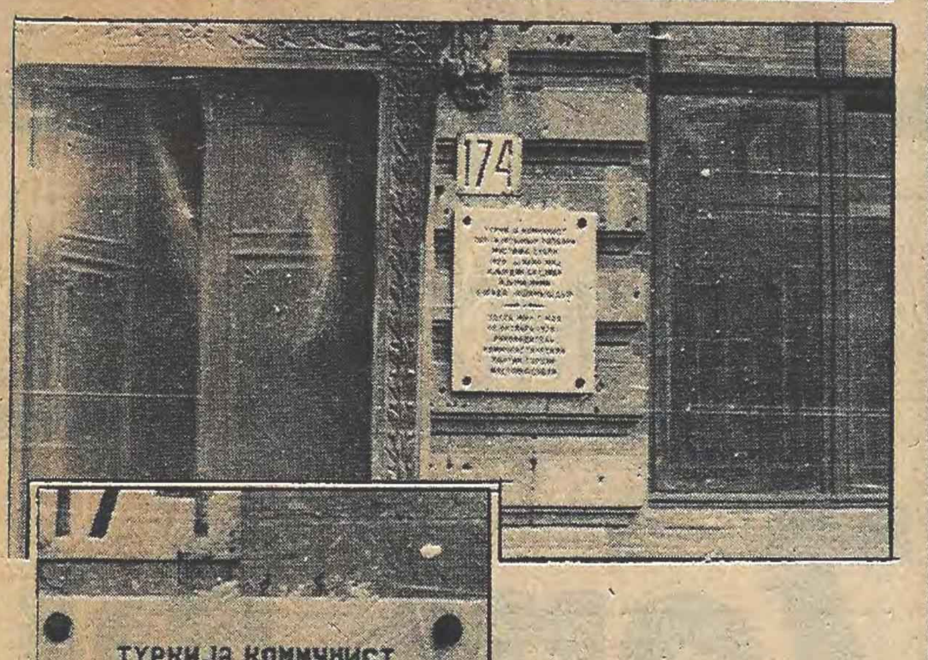
141-142 engellerini aşmak... işçi sınıfının partisine özgürlük

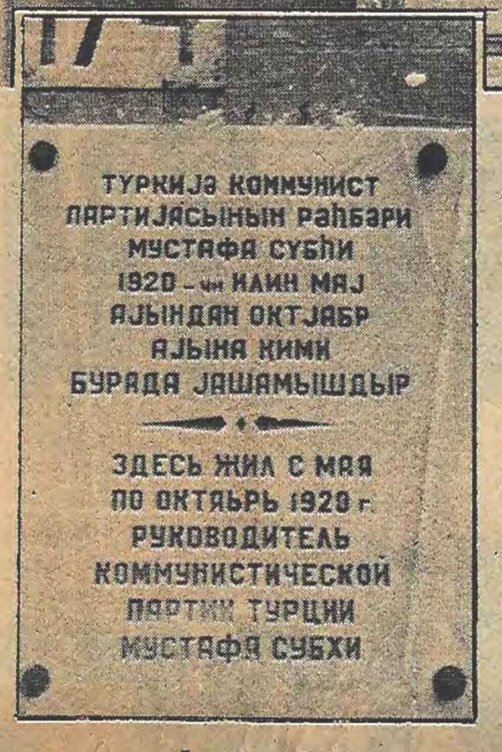
ÜYESİ OLMAKLA ÖĞÜNDÜĞÜMÜZ «BATI DÜNYASI»NDA, PORTEKİZ VE İSPANYA'DA FAŞİZMİN YIKILIŞINDAN SONRA, KOMÜNİST PARTİSİ'NİN YASAL OLMADIĞI TEK ÜLKE TÜRKİYE.

TÜRKİYE'DE, EGEMEN GÜÇLERİN, ELLİ YILI AŞKIN SÜREDİR KOMÜNİZM UMACISI YARATMAYA ÇALIŞMALARI VE İŞÇİ SINIFININ PARTİSİNİ YASAKLAMALARI BOŞUNA DEĞİL. ÜLKEMİZİN BİR ANLAMDA EN ESKİ SİYASAL PARTİSİ DURUMUNDAKİ TKP'NİN 57 YILLIK, İNİŞLİ ÇIKIŞLI TARİHİ, HEMEN HEMEN TÜMÜYLE «YASAKLAMALAR» ALTINDA GEÇMİŞ BİR TARİH. TKP, AYNI ZAMANDA, DÜNYANIN, BURJUVAZİ TARAFINDAN EN UZUN SÜRE YASAKLANMIŞ KOMÜNİST PARTİLERİNDEN BİRİ OLMA ÖZELLİĞİNİ DE TAŞIYOR.

BATI BURJUVA DEMOKRASİSİNİN ÖZÜ, TÜM TOPLUM KESİMLERİNE VE SINIFLARINA ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ TANINMIŞ OLMASIDIR. BURJUVA DEMOKRASİLERİNDE, KOMÜNİST PARTİLERİ YASALDIR. KOMÜNİST PARTİLERİ ÜZERİNDE YASAK OLDUĞU HER YERDE, BURJUVA DEMOKRASİSİNİN SINIRLARI DARALTILMIŞ VE FAŞİZME DOĞRU BİR SÜREÇ, ÇEŞİTLİ DÜZEYLERDE, GELİŞMİŞ DEMEKTİR.

TÜRKİYE'DE, İŞÇİ SINIFININ KENDİ ÖZ SİYASAL PARTİSİ'NE ÖZGÜRLÜK TANINMASI; FAŞİST İTALYA'NIN CEZA KANUNUNDAN ALINMA 141 VE 142. MADDELERİN KALDIRILMASI İÇİN ÇALIŞMAK, DEMOKRASİ SAVAŞIMININ BİR PARÇASI VE SADECE KOMÜNİSTLERİN, SOSYALİSTLERİN DEĞİL, TÜM DEMOKRATLARIN BAŞLICA VE ÖNCEL GÖREVİDİR.

TKP'nin kurucusu ve ilk başkanı Mustafa Suphi 27 Mayıs 1920 ile Aralık 1920 arasında Bakü'da kaldı ve fotoğrafta görülen evde yaşadı. Bugün Bakü'daki bu evin kapısında bir levha asılı, levhada Azeri türkçesiyle şunlar yazılı: «Türkiye Komünist Partiyasının rehberi Mustafa Suphi 1920 ilin may ayından oktobr ayına kimi burada yaşamıştır.»

Türkiye'de, demokratik sosyalist ve komünist hareketin, işçi sınıfı hareketinin tarihi, tarihin örtbas edilmesinden kendi çıkarları açısından yarar uman egemen güçlerin çektiği kalın bir sis perdesi ile örtülmüştür. Genç kuşaklar, çoğu zaman, dönekların veya polis arşivlerinin verdiği güdümlü, sahte bilgilerle, egemen güçlerin kendi kalemlerine yazdırttıkları sözde "Türkiye Komünist Hareketleri Tarih"leri ile yetinmek zorunda bırakılmışlardır.

Türkiye'de işçi sınıfı hareketinin tarihiyle ilgili gerçek belgeler, uzun zaman gün ışığına çıkamamış, konuyla ilgili "bilimsel" çalışmalar bile yapılamamıştır.

1970'ler sonrasında, bir yandan işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin nicel nitel gelişmesi, öteyandan demokrasi savaşımının yeni boyutlara erişmesiyle, egemen güçlerin iktidarları sarsılmaya başlamış, yasakları aşınmış; kitlelerin hareketliliği ve hızlı bilinçlenmesi karşısında, yıllarca yaratılmış "umacıları", burjuva güdümlü ters propagandalar tutunamaz olmuştur.

Türkiye'deki önüne geçilmez genel gelişmeye bağlı olarak, bundan böyle Türkiye işçi sınıfı hareketinin tarihi de, belgeleriyle gün ışığına çıkabilecek, sömürücülerin kurdukları barikatları aşabilecektir. Son yılların gelişmeleri bunu göstermektedir.

Bu tarihin en önemli bölümlerinden biri, kuşkusuz Türkiye Komünist Partisi'nin 57 yıllık tarihidir. "İşçi Sınıfının Partisine Özgürlük" sloganının "141-142, 'ye Hayır'" gibi demokratik sloganların artık kitlelerin malı olduğu ve susturulamayacağı bir ortamda, bu tarihin belli başlı noktalarını, ana çizgilerini hatırlatmayı demokratik bir görev kabul ediyoruz:

1920'ler, gerek Türkiye, gerekse dünya için, olağanüstü olayların yaşandığı olağanüstü yıllardır. 1917 Ekim devrimi yepyeni bir dünyanın habercisi olmuş, işçi sınıfı tarihte ilk defa, Rusya'da iktidarı almıştır. Birinci emperyalist bölüşüm savaşı sona ermiş; dünya haritası kökten değişikliğe uğramıştır. Asya'yı Avrupa'ya bağlayan köprü olan Türkiye'de de, bir ulusal kurtuluş savaşının ateşleri yanmaya başlamıştır.

Dünyadaki bu olağanüstü sarsıntı, 1920'lerde Türkiye'ye bütünüyle yansımıştır. Bir yandan, emperyalizmin acentası komprador burjuvazi ve Saray, Kemalist harekete karşı çıkarken, öte yandan Anadolu burjuvazisi harekete [illegible]. Bir yandan yeni İttihatçı subaylar, bir arayış içinde, Sovyetler Birliği Bolşevik Partisi'nden İngiliz emperyalist mihraklarına kadar uzanan destekler aramakta, öte yandan Anadolu'da, ulusal kurtuluş hareketi örgütlenmeye çalışılmaktadır. Kurtuluş Savaşı kadrolarını 1917 Sovyet devrimi derinden etkilemiştir. Ankara'da toplanan 1. Büyük Millet Meclisi'nin ilk hükümetinde «Ben sosyalistim ve elbette marksistim. Mesleğim budur ve iftihar ederim» diyen bir milletvekili, İçişleri Bakanlığına getirilebilmekte, Ankara Büyük Millet Meclisi Hükümeti nezdindeki ilk resmi Sovyet temsilcisi Başkırt Sovyet Cumhuriyeti'nden Şerif Manatov, Mustafa Kemal'le uzun uzun görüşmekte, Ankara ve Eskişehir'de «bolşevik devrimi» üzerine, devrimi öven konferanslar halka ve devlet ricaline verilmekte, ama öte yandan, ABD mandası tezgâhlanmak üzere gelen emperyalist sermaye temsilcileri de, Anadolu'da yeni hareket serbestisi içinde dolaşabilmektedirler.

Anadolu'da başlayan devrim, Ekim devriminin ateşinden etkilenmiş, [illegible] ama burjuvazi ve [illegible] kurtuluş savaşının sonucu ulusal burjuvazi önderliğinde küçük burjuva aydın-asker kadrolarla [illegible] dönüştürmüştür.

1920'lerde yaşanan işte böyle bir çalkantıdır. Ve bir imparatorluğun yıkıntıları üzerinde yeni bir ülke doğarken, Anadolu'nun göbeğinde, tüm sınıfların, tüm toplum güçlerinin, en sağdan, en sola bütün siyasi çizgilerin varlığı duyulmakta, mücadeleleri sürmektedir.

Türkiye böyle bir ortamda yaşarken, 1920 Eylülünde, Bakü'de, Doğu Halkları Kurultayı toplanmıştır.

Bakü Doğu Halkları Kurultayı'na katılan delegasyonların en kalabalıklarından biri Türkiye delegasyonudur. 1831 delegenin 235'i Türkiye'den gelmiştir. Böyle bir ilgide en büyük pay, Kemalist devrimin bir arayış içinde olmasında; öte yandan bu arayışa ilk cevabın Sovyet devriminden gelmesindedir.

TKP' NİN KURULUŞUNA DOĞRU

Birinci Dünya Savaşı'nda, Padişah hükümetinin, İttihatçıların, Enver paşaların ateş boylarına sürüklediği emekçi halktan, Doğu Cephesinde tutsak düşenler, Devrime hazırlanan Rusya ile ve daha sonra Ekim devrimiyle, yerinde karşılaşmışlar; aralarından bir bölümü, Bolşevikliği benimseyerek Beyaz ordulara karşı savaşmış; kurulmakta olan yeni düzeni yakından tanımıştır.

O sıralarda, 1914'de İttihatçıların girişi[illegible] tasfiye hareketi sırasında Sinop'a sürgün edilen Mustafa Suphi, sürgünden kaçarak devrim öncesi Rusya'sına geçmiştir. 1915'de Mustafa Suphi, sosyalizmin bilimini benimsemiş ve Rus Bolşevik Partisi'ne girmiştir. Ekim devriminden sonra, Mustafa Suphi'nin Sovyetler Birliği'ndeki Türkiyeli savaş tutsakları ve Türk asıllı emekçiler arasında çalıştığı, onları tek bir örgüt etrafında toplamak için savaştığı bilinmektedir. 1918 Temmuzunda Türk Sosyalistleri Birinci Kongresini toplamış, Moskova, Kazan, Samara, Saratof, Astrahkan gibi merkezlerde, Türk sosyalist örgütleri kurmuş ve 1918 Kasımında, Moskova'da düzenlenen Müslüman Komünistler Birinci Kongresine katılmıştır. 1919'da toplanan Üçüncü Enternasyonalin ilk kongresinde Lenin, Clara Zetkin, Umberto Terracini, John Reed, Walter Ulbricht gibi dünya proletaryasının temsilcileri arasında, Türkiye delegesi, Mustafa Suphi'dir.

TKP, Kurtuluş Savaşının ateşleri içinde kurulmuştur. 1919-1920'lerde, Anadolu'da boy atan kurtuluş hareketi, Yeşilordu'larla, gönüllü Halk Alaylarıyla Birinci Dünya Savaşı'nda ordudan kaçan ve vatan savunması için, emperyalist güçlere karşı silahsızlığa dağılmış çıkan çetelerle bir halk hareketi halinde gelişmiştir. Bu hareketin yöneticileri arasında, 1915'lerde Rusya'da bulunmuş, Kızılordu'da çarpışmış ve TKP'nin ilk kurucuları, yöneticileri arasında yer almış kişiler de vardır.

Bu gelişme içinde, 1920 yılı Temmuzunda, daha 1918'den itibaren Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde ve İstanbul'da kurulmuş komünist grupların, komitelerin önemli bir bölümünün, Eskişehir'de Komünist Partisi olarak birleşip ortaya çıktıkları görülür. 14 Temmuz 1920'de Eskişehir'de kurulduğu bilinen Türkiye Komünist Partisi'nin kurucuları arasında Salih Hacıoğlu, Affan Hikmet, Cete Ahmet, Zinetullah Nevşirvan, Terzaneli Ahmet Usta, Şerif Manatov gibiler. Eskişehir'de kurulan Türkiye Komünist Partisi tüzük ve programında şöyle demektedir: «Türkiye Komünist Partisi, kapitalizme, emperyalizme karşı bunların boyunduruğunu kırmak, egemenliklerini yıkmak için devrim ve sosyalizm uğrunda savaşacaktır. Halk Cumhuriyeti Hükümeti vücuda getirmek ve sosyalizmi yerleştirmek için işçi sınıfını emekçi yığınlarını örgütleyecektir.»

Ve şu somut hedefi gösterir: «Anayurdumuzun bağımsızlığını ve halkımızın özgürlüğünü ancak silahla, ancak savaşla elde edebiliriz. Çeteler. Topraklarımızdan son yabancı eri, son düşmanı kovuncaya kadar savaşınız. Topraklarımızın bir karışını bile İngilizlere, Amerikalılara, onların yardakçısı Yunan kral ordularına bırakmayınız. Çeteler: İyi bilin bütün halk arkanızdadır. İşçi-köylü arkanızdadır.»

Aynı dönemlerde, Rusya'daki Türkiyeli komünistler arasındaki örgütlenme ve toparlanma hareketi hızlanmıştır. Rusya'daki Türkiyeli komünistlerin lideri Mustafa Suphi, 1919 sonlarında, Orta Asya'da devrim savaşımı bütün hızıyla sürerken Taşkent'e gitmiş, burada, değerli kadroları yeniden toparlamış, devrim Azerbaycan'a ulaşıp başarıya ulaşınca grubu ile birlikte Bakü'ya gelmiştir. Tarih 27 Mayıs 1920'dir. Bakü'da, Türkiye'den kaçmış ve Sovyetlerden yardım alabilmek umuduyla buraya göçmüş, göstermelik bir Türkiye Komünist Fırkası kurmuş İttihatçı unsurlar vardır. Mustafa Suphi önce bunları temizlemiş ve 1918'den beri Sovyetlerdeki Türkiye komünistleriyle süren, Fırkanın yeniden kuruluş çalışmalarını hızlandırmıştır. 1920 Eylülünde, Bakü'da toplanan Doğu Halkları Kurultayı, Türkiye Komünist Partisi'nin birinci kongresinin yapılması ve Anadolu hareketiyle Rusya'daki hareketin birliğinin sağlanması için elverişli bir platform yaratmıştır.

1. KONGRE VE İLK PROGRAM

TKP'nin Birinci Kongresinin Ankara'da yapılmasına Ankara hükümeti önce yanaşmış ama sonra caymıştır. Oysa o sırada, 14 Temmuzda Eskişehir'de kurulmuş olan Türkiye Komünist Partisi yasaldır. Ama devrimi eline geçirmiş olan burjuvazi daha o zamandan tedbirlerini almaya başlamıştır. Kongrenin Ankara'da yapılmasına Ankara hükümeti olanak tanımayınca, Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti'nin Ankara'daki temsilcisi, hükümeti adına, Türkiye Komünist Partisi'nin, 1. Kongresini Bakû'da yapabileceğini bildirmiştir.

Mustafa Suphi ile, Doğu Halkları Kurultayı'na İstanbul'dan delege olarak gelen Ethem Nejat, Bakû'da buluşmuşlar, Kurultay bittikten iki gün sonra, 10 Eylül 1920'de, Bakû'daki Kızılordu kulübü salonunda saat 17'de Türkiye'den ve diğer ülkelerden gelen 75 delege ile «Birinci ve Umumî Türk Komünistleri Kongresi» toplanmıştır. Delegelerden 55'i Anadolu'dan ve İstanbul'dandır. Ve 15 örgütü temsilen gelmişlerdir. Tesbit edilebilen bilgilere göre, bu örgütler arasında, Ankara Halk İştirakiyun Fırkası, Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası, Türkiye Komünist Fırkası, Yeşil Ordu da bulunmaktadır.

Mustafa Suphi ve Ethem Nejat tarafından hazırlanan ve Türkiye işçilerine hitaben yazılan kongre bildirisinde şöyle denmektedir: «Türkiye Komünist Fırkası, inkîlap hareketinin yeni girdiği gayrî müterakkî (gelişmemiş) memleketlerde emperyalizme karşı mevcudiyetini müdafaa eden millî kuvvetlere müzaharetle, bu arada umumiyetle sermayedarlar idaresine karşı sınıfî mübareze hissinin (sınıfsal çatışma duygusunun) işçi-halk idaresi içinde derinleşmesine ait mücadelede bulunmalı ve herhalde teşkilatın istiklalini (örgütün bağımsızlığını) muhafaza etmelidir.»

Yedinci oturumda Kongre TKP. Merkez Komitesini seçmiştir. Mustafa Suphi Başkan, Ethem Nejat Genel Sekreterliğe getirilmiştir.

Böylece 10 Eylül 1920'de Bakû'da toplanan 1. Kongre, partinin tüm örgütlerini tek bir çatı altında birleştirmiş, program ve tüzüğü onaylamıştır. TKP'nin 1. programının temelinde şu ilkeler yer almıştır:

— Memleketin emperyalistlerin pençesinden, emekçi yığınlarının, yurt içinde sömürücülere destek olan asalakların, sömürücü sınıfların, kapitalistlerin, ağaların ezgisinden kurtarılması,

— Emekçilerin istekleri, halkın demokratik hakları uğrunda canla başla savaş yürütülmesi,

— Bütün ilerici güçlerin ulusal bir savaş cephesinde birleşmesi,

— Yeryüzünün devrimci hareketiyle, dünya proletaryasıyla, özellikle dünyamızın ilk işçi-köylü devleti olan Sovyetler'le en sıkı bağların kurulması.

Ve Parti, 1920'de işçilere ilk seslenişinde taleplerini şöyle dile getirmiştir:

— Sendikaların, toplantıların, grevlerin, basının tam serbestliği, kişinin dokunulmazlığı, özgürlüğü,

— Genel ve eşit seçim hakkı,

— Jandarma yerine ahalî tarafından seçilecek halk milisi,

— Yürürlükteki bütün vergilerin kaldırılması, bunların yerine kazanca oranla artan vergi sisteminin kurulması,

— Çocukların zorunlu, genel parasız eğitimi

— Toprak ve tarım araçlarının, topraksız ve az topraklı köylülere bedava dağıtılması,

— İç ulaşımda tam serbestlik,

— Padişahlığın yıkılması, halifeliğin kaldırılması, genel valilere, valilere, ilçe kaymakamlarına ve diğer yüksek memurlara yol verilmesi, bu görevlilerin halk tarafından seçilmesi,

— İşçi bayramlarının resmen tanınması.

BURJUVAZİNİN İHANETİ 15 LER OLAYI

Mustafa Suphi, daha 1. Kongreden önce Ankara hükümeti ile yazışmış ve Parti'nin kurulacağını bildirmişti. Nitekim, Kâzım Karabekir de, «İstiklâl Harbimiz» adlı kitabında, 3 Ağustos 1920 günü tarihini vererek şöyle yazmaktadır: «Eğer Komünizm kabul edilmek lâzımsa, bunu ancak Millet Meclisi kabul edebilir... Bunu Bakû'ya bildirdim... Onlar da kabul ve Bakû'ya adam gönderdiler. Mustafa Suphi de Ankara'ya gitmek için Millet Meclisi'nden müsaade istedi ve kabul olundu.»

Oysa, burjuvazi, bir yandan TKP'yi kabullenmiş görünürken bir yandan, daha sonra yıllar yılı sürecek olan saldırısını ve ihanetini hazırlıyordu. Kurtuluş Savaşının bir halk hareketi şeklinde gelişmesinin önüne geçebilmek için, gerillaların, Yeşilordu'nun, dağıtılması planlanıyordu. Kurtuluş Savaşında, Halk güçlerinin ezilmesi, gerillaların, Yeşilordu'nun dağıtılması bu döneme rastlar. 1921 Ocağında ise, Anadolu'daki legal komünist hareket üzerindeki baskılar yoğunlaştırılmıştır. Komünist Partisi yöneticileri ve militanları 19 Ocak 1921'de tutuklanmış, İstiklâl mahkemelerinde 15'er yıl kürek cezasına çarptırılmış, Anadolu kalelerine sürülmüştür. Aynı sıralarda, Mustafa Suphi ve Ethem Nejat, beraberlerinde yurt dışındaki parti üyeleriyle birlikte Anadolu'ya geçmiş, 28 Aralık 1920'de Kars'a varmışlardır. Kafile Kars'ta törenle karşılanmış, Karabekir'in emriyle «Mustafa Suphi yoldaş için» Ticaret Kulübü konuklar için hazırlanmıştır. Kars'ta üç hafta kadar kalan heyet, Mustafa Suphi ve Ethem Nejat başkanlığında, Ali Fuat Cebesoy'la görüşmeler yürütmüşlerdir. Daha sonra, Türkiye İşçi Sınıfı tarihinin ve proletaryanın uluslararası mücadele tarihinin en kanlı sayfalarından biri açılmıştır. TKP heyeti Kars'tan Ankara'ya gitmek üzere Erzurum'a doğru yola çıkmıştır. Heyet Ankara'dan çağrılmış, Mustafa Kemal imzalı «Ankara'ya gelebilir, yerinizi alabilirsiniz» mektubunu almıştı. Ama rüzgârlar bir başka esiyordu artık Ankara'da. Devrim burjuvazinin rayına oturtuluyordu.

Bugün elimizde, Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve ilk Türkiyeli komünistlerin Karadeniz'de, ihanetin kol gezdiği bir karanlık gecede boğdurtulmalarıyla ilgili belgeler var. Kâzım Karabekir'le Erzurum valisi Hamit arasındaki şifreli yazışmalar, tanıklıklar, her şey, bu ilk büyük darbenin karanlık güçler tarafından inceden inceye planlandığını gösteriyor.

Burjuvazinin tertipleri, Erzurum Valisi Hamit'in güdümündeki Erzurum Muhafaza-i Mukaddesat Cemiyetinin örgütlemesiyle, Mustafa Suphi ve arkadaşları Erzurum'a sokulmadılar. Mustafa Suphi ve arkadaşları mutlaka Ankara'ya gitmekte, yollarını değiştirmemekte direndiler. O zaman, onlara, Ankara'ya gitmek için çok garip bir rota çizildi. Önce Trabzon'a gidilecek, oradan motorla İnebolu'ya geçilecek, oradan Ankara'ya ulaşılacaktı. Yanlarına iki İttihatçı subay verilmişti. Bu iki İttihatçı, Bayburt'a gelindiğinde nedense birden hastalandılar ve 15'ler yola yalnız devam ettiler. Yol boyunca, kışkırtılmış kişiler üzerlerine saldırtıldı. Ancak, çok hünerli bir el yönetiyordu saldırganları. Tezgâh inceden inceye işliyordu. Trabzon'a gelindiğinde, Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nin resmî davetlisi ve konuğu olan Mustafa Suphi, Ethem Nejat ve arkadaşları, adeta tutuklu gibi sokuldular kente. Trabzon'a girişlerinde gelenlerin kim olduklarını bile bilmeyen bir güruha büyük gösteriler yaptırıldı. Kallavi sarıklı hocalar tekbir getiriyor, mukaddes cihad havaları estiriliyordu. Trabzon'un eşrafı, ağası, tefecisi yönetiyordu gösterileri. 28 Ocağı, 29 Ocağa bağlayan geceydi. TKP'nin Birinci Kongresini yapmasından bu yana, 5 ay bile geçmemişti henüz.

Alelacele, bir motora bindirildi 15'ler. Sadece Mustafa Suphi'nin eşi, arkadan, kadınların bulunduğu bir başka motorla gelecek diye sahilde bırakıldı. Ama arkadan gelen motorda kadın kılığına sokulmuş caniler vardı. Karadeniz'in gece kararan suları üstünde, ihanetin maşaları, Kayıkçılar Kâhyası Yahya ve bir lumpen güruhu Sürmene açıklarında yetiştiler motora. Cinayet 28 Ocağı 29 Ocağa bağlayan gece orada, Karadeniz'de işlendi. O anda neler oldu? Hâlâ sislerle örtülü, bilinmeyen bir olay. Bir gün işçi sınıfı öğrenecek kuşkusuz.

2. KONGRE VE SONRASI

15'lerin Karadeniz'de öldürülmesi, TKP'ye boyutları kolay ölçülemeyecek kadar büyük bir darbe olmuştur. Ama Parti dağılmamıştır. 15 Ağustos 1922'de TKP'nin 2. Kongresi Ankara'da Küçükesat bağlarında toplanmıştır. İçişleri Bakanlığı kongreye izin vermiş, ancak her türlü engeli de çıkarmıştır. Bu, 1922'lerde, burjuvazinin içinde bulunduğu kararsızlığın, oturmamışlığın, işçi sınıfı hareketine nasıl ve nereye kadar karşı çıkacağı konusundaki tutarsızlığının bir belirtisidir. Kongre gündemi, bir ay öncesinden bütün il örgütlerine gönderilmiş, bazı gazetelerde yayınlanmıştır.

Bu kongrede Salih Hacıoğlu Genel Sekreterliğe seçilmiş, 5 gece süren bu kongreye, yabancı konuklar ve Komintern Temsilcisi de katılmıştır. Kurtuluş Savaşı içinde toplanan kongrede, «emperyalistleri anayurttan sürüp atmak için tüm ulusal güçlerin ateş boylarında omuz omuza mücadele vermesi, savaşın daha yüksek bir aşamaya, demokratik devrim aşamasına yükseltilmesi için Ulusal Demokratik Cephe oluşturulması kararı alınmıştır.

Ancak, hemen ardından Temmuz ayında burjuvazi TKP'yi resmen yasaklamıştır.

Daha sonra, özellikle 1925, 1929, 1932, 1944, 1951 yıllarında, çeşitli tevkifatlar olmuş, yasaklanmış olan parti ve Türkiye komünist hareketi üzerindeki baskılar büsbütün yoğunlaştırılmıştır.

TKP'nin bu dönemdeki tarihi, inişli çıkışlı, güç bir savaşımın tarihi olmuştur.

1932'de toplanan dördüncü kongrede yeni bir program hazırlanması kararı alındıysa da, çeşitli objektif ve sübjektif koşulların engellemesiyle, bu program uzun yıllar hazırlanamamış, Parti yönetimi uzun yıllar birlikli ve kararlı bir yapıya kavuşamamıştır.

1973 SONRASI

Çeşitli yerli, yabancı yayın organlarında çıkan yazılardan alınan bilgilere göre, üzerindeki 55 yıllık yasak hâlâ kalkmamış olan TKP'nin bugünkü yönetimi ve hattı, Parti Merkez Komitesi Politik Bürosunun 24 Mayıs 1973 toplantısında, partiyi içinde bulunduğu çıkmazdan kurtarmak için çözümleyici kararlar almasından sonra, ve yönetiminde yapılan değişikliklerle oluşmuştur. TKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri, halen 1922 yılından bu yana TKP saflarında aktif görev yaptığı bildirilen İ. Bilen'dir. İ. Bilen'in Komintern'de TKP temsilcisi olarak çalıştığı ve Komintern dergisinde R. Davos imzasıyla sürekli yazı yazdığı bildirilmektedir.

Parti'nin 24 Mayıs 1973 tarihli kararlarından sonra 27 Mayıs 1973'de TKP'nin Üçüncü programı hazırlanmış, Ocak 1974'den sonra da Parti Merkez Komitesi organı Atılım dergisi çıkmaya başlamıştır.

TKP'nin yakın tarihindeki önemli olaylardan biri de, yerli ve yabancı basında bildirildiğine göre, 1977 Şubatında Konya'da gizlilik koşullarında toplanan Konya konferansıdır. Türkiye basınının bildirdiğine göre, Konya konferansında Genel Sekreter İ. Bilen, yurtta genel durum ve partinin durumunu içeren bir rapor okumuş, yine aynı konferansta partinin tüzük ve programı ile yönetim organları onaylanmıştır.

Kuruluşunun 57. yılında, TKP üzerindeki yasak sürmektedir. TKP bugün Avrupa'da yasaklanmış olan ve yasal koşullarda çalışamayan tek Komünist Partisi'dir.

TKP üzerindeki yasağın kalkması, demokrasi savaşımının önde gelen görevlerinden biri olarak Türkiye demokrasi güçlerinin önünde durmaktadır.

YORUM

Engin IDIL

57 YIL SONRA 10 EYLÜL

Çoğumuz için herhangi bir gün gibi bir gün 10 Eylül. Oysa, Türkiye'mizde, pek çok düğümün çözümü ve «yarın»ı hazırlayan «dün», 10 Eylül tarihinden bağımsız değil.

1920'ler... Yepyeni bir dünyanın doğduğu yıllar... 1917 Ekim devrimi... Tarihte ilk defa, işçi sınıfı iktidar oluyor... Yeni bir çağ, yepyeni bir dünya... Yarının dünyası... Ve 1917'den başlayarak, tüm dünyaya ve de Asya'nın ezilen halklarına dalga dalga yayılan «ulusal» ve «toplumsal kurtuluş» ateşi. O gün bu gün, bir daha sönmeyecektir.

1919'da başlayan ulusal bağımsızlık savaşımız, ezilen ulusların bağımsızlık savaşlarının ne ilki, ne sonuncusudur. 1917'de tutuşan ateşin kıvılcımları sıçramıştır dört bir yana, taa yurdumuza kadar. Ve Hindistan'da, ve Hindi Çin'de, ve Çin'de, ve taa Moğolistan'a kadar tüm uzak Asya'da. Ortadoğu'da; bazı yerde bir koca yangın, bazı yerde küllenmiş bir ateş gibi [illegible] yanar, işçi sınıfının öncülüğünde tutuşan kıvılcım.

Doğu Halkları Kurultayı, 1920 yılında, Hazer kıyısının o güzelim devrimci kenti Bakü'da toplanır. Kurultaya, Asya'nın, Uzak Doğu'nun dört bir yanından yepyeni bir heyecan, bir kurtuluş umudu ve yarın özlemi ile koşan delegeler arasında Türkiyeliler de vardır. Çünkü, tarihin ilk sosyalist devrimi ve ilk işçi sınıfı iktidarını gerçekleştirmiş olan ve iktidarını sağlamlaştırmak için savaşan bir halkın arasında; sarı derilisi, siyah derilisi, beyaz derilisi, Asya'nın, Uzak Doğu'nun, yüzlerce yıldır ezilen sömürge halklarının temsilcileri, yepyeni bir dünya kurma heyecanı; sömürülen, bağımlılıktan kurtulma umuduyla, Kurultaya toplanırlar.

10 Eylül, böyle bir ortamda, böyle bir ateşten fışkıran kıvılcımdır.

10 Eylül, Bakü Doğu Halkları Kurultayının hemen ardından, Türkiye Komünist Partisi'nin 1. Kongresinin toplandığı gündür.

Şimdi 57 yıl geçmiş aradan. Yirminci yüzyılda 57 yıl, yüzyıllara bedeldir. Bir çağ değişmiştir 57 yılda. 57 yıl önce daha otomobil yeniyken, uzaya gidilmiş, aya yürünmüştür; radyoya akıl ermezken, dünyanın dört bir yanında olan biteni anında seyretmek imkânı doğmuştur; kullanana göre, hem ölüm, hem hayat demek olan atom bulunmuş, hayatın sırları birer birer çözülmeye başlanmıştır. Ve 1920'lerde, işçi sınıfı bir tek ülkede, iktidara gelmişken, bugün dünyanın üçte birinde sosyalizm kurulmuş, bir o kadarında ulusal bağımsızlık savaşımları başarıya ulaşmış ve sosyalizme doğru yol alınmaya başlanmıştır.

10 Eylül 1920'den bu yana 57 yıl geçmiştir... 57 yüzyıl gibi uzun; 57 yüzyılı dolduracak kadar yoğun olaylı 57 yıl... Çok şey değişmiştir dünyamızda ve Türkiye'mizde 57 yılda. Ve bugün Türkiye, «uygar» dediğimiz kapitalist Batı ülkeleri arasında; (bırakın bu ülkeleri, Orta Doğu ülkeleri, yani çağdaşlık ve gelişme yarışına çok daha sonra girmiş ülkeler arasında, hattâ hattâ çoğu Afrika ülkesi arasında) ülkemizin en yaşlı, en eski partisi olan Komünist Partisi'ne yasallık tanımayan; faşist İtalya ceza kanunundan alınma 141 ve 142. maddelerle işçi sınıfı partisinin legal örgütlenmesi engellenmiş olan, tek ülke durumundadır.

İnsanlık çözemeyeceği sorunları önüne koymaz. Toplumlar, halklar için de aynı şey söylenebilir. Bir sorun gündeme gelmişse; bu yakıcılıkta duyulmaya başlanmış ve birçok düğüm çözülmez olmuşsa, o ülkede, o halk, o sorunu, o düğümü yakında çözecek demektir. Öyledir. [illegible] kendiliğinden mi? Kuşkusuz hayır. Kendiliğindencilik eski ve acısı çekilmiş bir yanılgıdır.

1977 yılının 10 Eylülünde burjuvazinin artık böylesine yönetemez olduğu, yönetilenlerin de artık böyle yönetilmek istemedikleri bir noktada, kökleri 57 yıl [illegible] düğümünün çözüleceği günler artık yakındır.

Faşizmin hızlı bir örgütlenme içinde olduğu Türkiye'de, kuşkusuz demokrasi savaşımı kolay olmayacaktır. İşçi sınıfının Partisine Özgürlük tanınması, 141 ve 142. gibi antidemokratik maddelerin tarihin çöplüğüne atılması kolay olmayacaktır. Kuşkusuz, burjuvazi bir altın tepsi içinde ihsan etmeyecektir, bütün bu demokratik hak ve özgürlükleri işçi sınıfına ve emekçi halkımıza. Kuşkusuz, yürünecek yolumuz vardır daha.

Ama, artık dost düşmanın görmeye başladığı bir gerçek de vardır: Kökleri yarım yüzyıldan daha derinlere uzanan bir dal yok edilemez. Bir yanından kırsanız bir başka yanından, hem de daha gür filiz verir. O kök, alabildiğine sulak, alabildiğine verimli bir topraktadır şimdi. İşçi sınıfının içindedir, fabrikalardadır, tarlalardadır, okullardadır, sokaklardadır. O kök 57 yıl önce, ılık, umutlu, heyecanlı, devrimci bir Bakü akşamında ve 57 yıl sonra, 1977'lerde, gencecik bir işçi kızın, dal gibi bir delikanlının, kavruk bir Anadolu köylüsünün «İşçi Sınıfının Partisine Özgürlük» diye meydanları dolduran yiğit işçilerin, kadınların, gençlerin, aydınların bağrındadır. O kök, şimdi kitlelerin içindedir. Bu yüzden böylesine gür ve taze yeşermektedir bir sonbahar gününde çiçekler.

Politika'nın "grevdeki maden işçileri ile dayanışma" kampanyası

GENEL TOPLAM 4.252.220.66

Dünkü Toplam: 4.250.790.66

Çeşme TÖB DER Şubesi

Osman Aslan	50
Nazım Yılmaz	40
Hüseyin Keskin	50
Nevzat Çelik	30
Yılmaz Öğretir	20
Hamit Çabuk	40
Yıldırım İhsan	80
Mustafa Paçal	40
[illegible] Yıldırım	25
Özhan Uz	10
Ziya Şaşmaz	10
Mürsel Kavas	25
Hayri Akoğlu	70
Dursun Öktem	20
Muzaffer Baysal	30
Hüseyin Tunç	100
Serpil Atagöz	100
İbrahim Türkyarar	10
Atilla Akalın	30
Dinar Kültür Der.	620

Bugünkü Toplam: 1.430.00

Gaziabad kentindeki çatışmada iki ölü, çok sayıda yaralı var

Hindistan' da grevci işçilere ateş açıldı

YENİ DELHİ-(ANKA - DPA)- Hindistan'ın Gaziabad Kentinde grevci işçilerle fabrika muhafızları arasında çıkan çatışmada iki kişinin öldüğü ve çok sayıda işçinin de yaralandığı bildirilmiştir.

Verilen haberlere göre grevci işçilerin fabrikaya doğru yürüyüşe geçmeleri üzerine silahlı muhafızlar, önce işçilere taş ve sopalarla saldırmışlar, daha sonra fabrikanın damına çıkarak işçilerin üzerine yaylım ateşi açmışlardır. İşçilerin kendilerine ateş açan muhafızlardan ikisini linç ettikleri bildirilmiştir. Polisin, işçilerden ve fabrika muhafızlarından bazılarını tutukladığı açıklanmıştır.

Bu arada Janata Partisi Lideri Morarji Desai'nin Başbakan olduğu Mart ayından bu yana özellikle sanayi kollarında grevlerin yoğunluk kazandığı belirtilmektedir.

Janata Partisi iktidara geldiğinden beri grevler yoğunluk kazandı

Gemide şenlik facia ile bitti, 45 kişi boğuldu

Güney Amerika ülkelerinden Kolombiya'da bir ırmakta düzenlenen şenlik faciayla sonuçlanmış, Irmakta düzenlenen gecit törenine katılan gemilerin bazıları batmış ve en az 45 kişi boğulmuştur

İtalya' da adı deprem yolsuzluğuna karışan görevliler istifa ediyor

İtalya İçişleri Bakanlığı Müsteşarı ve Deprem Yardımı Dairesi Yöneticisi Giuseppe Zamberletti adı deprem yardımı yolsuzluğu skandalına karıştığı için görevinden istifa etmiştir.

Açıklamayı yapan İtalyan Hükümetinin bildirisinde, Zamberletti'nin olayla ilgisi bulunmadığı ifade edilmiş ve hukuki yollardan durumun aydınlığa kavuşturulacağı belirtilmiştir.

1976 Mayısındaki depremde yıkılan Malano köyü Belediye Başkanı Girola ve Bandera da aynı suçlardan daha önce tutuklanmıştı.

Maraş için tek taraflı uygulamalardan kaçınılması isteniyor

BM Güvenlik Konseyi' nde Kıbrıs' la ilgili öneri görüşülecek

BM Genel Sekreteri Waldheim görüşmelerin çok ağır gittiğini söyledi

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (İSTA) - Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne, Kıbrıs'la ilgili karar tasarısının yeniden kaleme alınması yolunda bir öneri götürüldüğü bildirilmiştir. Benin, Mauritius ve Panama'nın hazırladıkları karar tasarısının kabulü için gerekli 9 oyun kolayca sağlanamayacağı da alınan haberler arasındadır.

Kıbrıs'ta iki toplum arasında görüşmelerin yeniden başlatılması istenen tasarıda, tarafların "Maraş" konusunda tek taraflı uygulamalardan kaçınmaları da önerilmiştir. Ayrıca Güvenlik Konseyi'nin önceki kararlarında olduğu gibi, Türk Kuvvetlerinin Ada'dan çekilmesi istenmiştir.

Tasarıya ABD, İngiltere, Kanada, Federal Almanya, Pakistan, Libya ve Çin'in çekimser oy kullanacakları, bu durumda da kararın onayı için gerekli dokuz oyun toplanamayacağı sanılmaktadır.

Öte yandan BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim, yıllık BM raporunda, Kıbrıs sorunuyla ilgili görüşmelerin, umut kıracak kadar ağır gittiğini belirtmiştir. Durumun nazik olduğunu ve sorunu çözmek için yapılan girişimlerin yıl sonuna kadar ürün vermesi gerektiğini söyleyen Waldheim, aynı durumun Güney Afrika ve Ortadoğu sorunları için de geçerli olduğunu vurgulamış, aksi halde 1978 yılının bütün dünya toplumları için dengesizlik getireceğini belirtmiştir.

Serbest bırakılması istenen gerillalar

Alman polisi Schleyer' i kaçıranlarla temas kurmaya çalışıyor

BONN - (AA) - Batı Almanya İşverenler Federasyonu Başkanı Hanns-Martin Schleyer'i kaçıran kent gerillaları ile temas kurmak istiyen Alman polisi, bir yandan da ülkenin çeşitli köşelerinde, görülmemiş güvenlik önlemlerine başvurmuştur.

Polise yakın kaynaklar, ellerinde Schleyer gibi kuvvetli bir koz bulunan gerillaların, gene de, pazarlık güçlerini takviye etmek için yeni bir eyleme girişmelerinden korkulduğunu söylemiştir.

Zaman kazanmak istediği anlaşılan Alman Hükümeti, Perşembe gecesi radyo ve TV'de, Schleyer ile gerillalara bir çağrıda daha bulunarak, aracılık yapacak birinin adının bildirilmesini istemiştir.

Bir hükümet kaynağı hapishanede bulunan II kent gerillasını kurtarmak istiyen eylemcilerin yeni bir şiddet eylemine daha girişebilecekleri, bu bakımdan çok sıkı güvenlik önlemleri alındığını söylemiştir.

Bütün hava alanları ve hükümet binaları önünde önlemler alınmıştır. Çok yerde, polislerin, ellerinde makineli tüfekler olduğu halde nöbet gezdiği görülmektedir.

Bu arada bazı hükümet üyelerine kurşun geçirmez zırhlı otomobiller tahsis edildiği öğrenilmiştir.

Şili' de kaybolan 1500 mahkum için Fransa Devlet Başkanının girişimde bulunması istendi

PARİS- (THA) - Merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Af Örgütü, Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing'in Şili'de kaybolduğu iddia edilen 1500 mahkum adına Şili Hükümetiyle arabuluculuk yapmasını istiyen 6 bin imzalı bir dilekçeyi açıklamıştır.

İnsan haklarının savunucusu Uluslararası Af Örgütü'nün Fransa Şubesi 47 milletvekili ve 17 senatörün de imzası bulunan dilekçede Şili'de kaybolan mahkumlar arasında iki de Fransız vatandaşı bulunduğunun belirtildiğini bildirmiştir.

Uluslararası Af Örgütü Şili Hükümetini suçlayarak, "Şili Hükümeti Şili'de üç yıldır kaybolduğu bildirilen bu iki Fransız ile öteki 1500 mahkumla ilgili geçerli bir açıklama yapmamıştır" demiştir.

Hollanda'da Moluk kalı'lar polise ateş açtı

Sekiz gerillanın yargılanışı sırasında olaylar çıktı

ASSEN (HOLLANDA)- (A.A.) Güney Molukalı gençler, sekiz Güney Molukalının tarihin en uzun süren rehin alma olayında bir tren ve bir okulu ele geçirme suçundan yargılanmalarının son günü olan dün, etrafa rastgele ateş açmışlar, polis de bu ateşe karşılık vermiştir.

Bir polis yetkilisi, her iki taraftan da ateş açıldığını, ve çatışmada zırhlı polis arabalarının da kullanıldığını söylemiştir. Önceki sabah Molukalıların binaları ateşe verdiği ve polisle itfaiyeciler üzerine ateş açtığı da bildirilmiştir.

Polis Assen'de Molukalıların "gezindikleri" bir bölgeyi kordon altına almış, olaylarda can kaybı olasılığına karşı bölgeye askeri doktor ve cankurtaranlar gönderilmiştir. Yetkililer bölgede zaman zaman ateş edildiğini bildirmişlerdir.

Bir polis helikopteri bölge üzerinde dolaşmaktadır ve gece kordon altına alınan bölge ışıldaklarla aydınlatılmaktadır.

Molukalıların Rotterdam liman kenti yakınındaki Krimpen Aan Den İjssel kasabasında da olay çıkardıkları bildirilmiştir. Polis sözcüsü birkaç düzine Molukalının ellerinde sopalar, taşlar ve gaza batırılmış paçavralarla polise saldırdıklarını söylemiştir.

İran Şahı, Tito'yu havalanında karşılıyor.

Tito, İran Şahı ile görüştü

TAHRAN-(ANKA - DPA) - Moskova, Pyongyang ve Pekin'e yaptığı resmi gezilerden ülkesine dönerken Tahran'a uğrayan Yugoslav Devlet Başkanı Josip Broz Tito, Şah Muhammed Rıza Pehlevi ile uzun bir görüşme yapmıştır.

Tahran Havaalanında yapılan üç saatlik görüşme sırasında Tito'nun, İran Şahına gezileri hakkında bilgi verdiği ve iki liderin Orta Doğu'daki durum ile Somali Etiyopya çatışmasını görüştükleri belirtilmektedir.

Bu arada Tito ile Şah'ın bu ay içinde New York'ta çalışmalarına başlayacak Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda iki ülkenin yakın bir işbirliğine girmeleri konusunu da ele aldıkları, bunun dışında ülkeleri arasındaki ekonomik ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi konusu üzerinde durdukları bildirilmiştir.

Güney Afrika Başbakanı Vorster dünya halklarına "meydan okuyor"

BLOEMFONTEİN-(THA) Güney Afrika Başbakanı John Vorster "Güney Afrikalı beyazlar yönetimi kara çoğunluğa devrederek intihar etmek niyetinde değiller" demiştir.

Vorster bir mitingdeki konuşmasında sözlerini şöyle sürdürmüştür" Güney Afrika'da kara çoğunluk yönetimine geçilmesi için giderek artan baskılar yapılacaktır. Bunu bekliyorum. Ancak halka eşit haklar tanırken intihar etmeye niyetimiz yok. Yapılan baskılarda başarılı sonuçlar elde edilmesinden kuşkuluyum. Varlığı tehlikede olan bir ulus hiç bir zaman yanlışlığa düşemez."

Vorster ayrıca adını açıklamadığı bazı ülkelerin liderlerinin Güney Afrika'da kara yönetime geçilmesini istediklerini kendisine söylediklerini belirterek "kara çoğunluk yönetimini kabul edip bütün dünyadaki militanları memnun etmeye niyetimiz yok. Bakalım bize ne kadar baskı yapabilecekler?" şeklinde konuşmuştur.

Ortadoğu'daki Batı Alman diplomatları uzun süredir FKÖ ile temas ediyor

BONN -(THA) - Batı Almanya Hükümeti Orta Doğu'da görevli Batı Almanyalı diplomatların yıllardır, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) büroları ile temas ettiklerini açıklamıştır.

Dışişleri Bakanlığı'nda görevli Devlet Bakanı Bayan Gildegardhamm Bruecher parlamentoda bir milletvekilinin sorusu üzerine böyle temasların gizli görüşmeler olarak nitelendirilemeyeceğini belirtmiştir.

Bruecher, hükümetin Ortadoğu mücadelesinin bütün yönlerini öğrenmek istediğini bu nedenle de temasların sürdürülmesini onayladığını söylemiştir.

Sıtma yeniden sahnede

DDT'YE MEYDAN OKUYAN SIVRISINEKLER MILYONLARA HASTALIK TAŞIYOR

Guatemala'da bir sıtma savaş ekibi köylülere ilâç kullanmayı öğretiyor

"Geri çekiliyoruz. Kendimize çok güvendiğimiz günler geride kaldı." İnsanlığın eski bir düşmanından, sıtmadan söz eden bir Dünya Sağlık Örgütü (WHO) yetkilisi böyle söylüyor. Oysa bundan 15 yıl önce, sağlık yetkilileri sıtmanın hemen hemen tam bir yenilgiye uğratıldığını, bu hastalığın da veba gibi tarihe karışmak üzere olduğunu düşünüyorlardı. Gelgelelim olaylar hiç de beklendiği gibi gelişmedi. Sıtma plazmodyumu taşıyan anofel sivrisinekler yeniden dünyayı sarmaya başladı ve sıtmaya tutulanların sayısında da büyük bir artış oldu. Bunun çeşitli nedenleri var.

SİVRİSİNEKLERİN SALDIRI ALANLARI:

1940 yılında, bütün dünyada 300 milyon kişi sıtmaya tutulmuştu. DDT'nin geniş ölçüde kullanılması, sıtma sivrisineklerinin kökünü kazımaya başlayınca bu rakamlarda önemli düşüşler görülmeye başlandı. Öyle ki sıtmanın artık yenilgiye uğratıldığı kanısı iyice yerleşti. Sağlık uzmanları da bu görüşteydiler ve çabalar, hastalığın en küçük bir iz bırakmadan silinip gitmesine yöneltiliyordu.

Birçok hastalık gibi sıtmanın da anayurdu ve en yaygın olduğu yer Hindistan. 1966 yılında (sıtmanın en düşük olduğu yıl) 40.000 sıtma olayı görülmüş. Oysa 1972 yılında bu rakam 1.430.000'e fırlamış, Geçen yıl ise 5,8 milyon gibi korkunç bir yoğunluğa ulaştı. Geçen hafta, bir gün içinde yalnız Yeni Delhi'de 9.000 olay görüldü. Sri Lanka, Pakistan ve bazı Afrika ülkelerinde de buna benzer artışlar gözlendi. Orta Amerika, şiddetli baskına uğrayan bölgelerden Honduras'ta 1974'te 7.503 olan sıtma olayı, 1975'te 30.289'a, 1976'da ise 48.804'e yükseldi. Bölgenin en kalabalık ve yoksul ülkelerinden El Salvador'da, 1974'te 66.691, 1976'da ise 83.290 olay çıktı. Nikaragua ve Guatemala'nın verdiği rakamlar da hiç iç açıcı değil. Bütün bu veriler, başta gelişmekte olan ülkeler olmak üzere, bütün dünyanın yeni bir sıtma dalgası ile karşı karşıya olduğunu gösteriyor.

TATSIZ BİR "DOĞAL" SELEKSİYON:

Sıtmanın yeniden saldırıya geçebilmesinin çeşitli nedenleri var. Bunlardan biri, sivrisineklerin DDT'ye karşı dayanıklı bir tür haline gelmeleri. Bilindiği gibi, bütün hayvan türleri içinde, türün genel özelliklerine uymayan azınlıklar var. Bu farklı özellikler, az sayıda hayvana zarar verebildiği gibi, üstünlük de kazandırabiliyor. Sıtma savaşı sivrisineklerin çoğunu yok ederken, DDT'ye dayanıklı olan az sayıda sivrisineğin rahatça üreyip çoğalmalarını sağlamış. Yani şimdi dünyayı sarmaya başlayan sivrilere, DDT "vız" geliyor. Sağlık kuruluşları bu yüzden yeni ilaçlar denemeye, dayanıklı sivrisinekleri Malathion ve Propoxur gibi başka zehirlerle yok etmeye çalışıyorlar. Fakat bu sivrisinekler bu ilaçlara karşı da dayanıklı türler geliştirmeye başlamışlar bile

HÜKÜMETLERİN DE HATASI VAR:

1950 ve 1960'larda, Dünya Sağlık Örgütü ve daha birçok sağlık kuruluşu, bölgesel hükümetlerle de işbirliği yaparak geniş bir temizleme kampanyasına girişti. Amerika, Asya ve Afrika'nın büyük bir bölümünde sağlık ekipleri köyleri, evleri, sivrisineklerin üreyebileceği bütün bölgeleri tarayarak ilaçlama ve bataklık kurutma çalışmaları yürüttüler. Bu çalışmaların sonunda sivrisinekler ve buna bağlı olarak da sıtma yeryüzünden silinmeye yüz tutmuştu. Gelgelelim bu gelişmeler, birçok hükümetin aşırı bir güven duygusuna kapılmasına, sonunda da önlemleri gevşetmelerine, bu iş için bütçede pay ayırmaya yanaşmamalarına yol açtı. Şimdi de yetkililer dehşet içinde, eski bir düşmanın-hem de savaşa alışkın, dayanıklı bir düşmanın- geri dönüşünü seyrediyorlar. Akılsız başların cezasını da yine yoksul ülkelerin halkları çekiyor.

Bulgaristan Devlet Başkanı bir törende yabancı konuklar arasında..

Bulgaristan Ulusal Bayramı kutlandı

Bulgaristan halkı, 9 Eylül'de ülkenin faşizmden kurtuluş gününe rastlayan ulusal bayramını kutlamıştır.

Sosyalist devrimden 33 yıl sonra, bugün Bulgaristan ekonomik, politik, kültürel ve toplumsal ilişkiler alanlarında çok önemli yol katetmiş ve hızla gelişen bir ülkedir. 1977 başında nüfusu 9 milyon civarında olan Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde, kişibaşına ulusal gelirin 1740 levayı (35 bin TL.) bulduğu, ulusal kurtuluştan ve devrimden bu yana, sanayi üretiminin 55 kat arttığı ve bugün gelirin yüzde 50'den fazlasının sanayi alanından sağlandığı bildirilmektedir.

Öte yandan Bulgaristan'da tamamen kooperatifleşmiş ve büyük brimlerde toplanmış olan tarımsal üretim Balkanlar'daki en hızlı gelişme oranına sahiptir. 33 yıl önce halkın yüzde 75'inden fazlasının cahil olduğu bu ülkede, bugün okuryazar oranı yüzde yüzdür.

Enerji alanında Avrupa ölçüsünde işbirliği yapılmalı

Bir süre önce ABD Başkanı Carter, hazırladığı enerji programı gerçekleştirilmediği takdirde, ülkenin ulusal felâket tehlikesiyle yüzyüze geleceği konusunda uyarıda bulundu. Petrol tüketimi aynı hızla artmaya devam ederse, 1980 yılına doğru gereksinmeler üretimi aşacak ve ABD ile Batı Avrupa'da ekonomik gelişme felce uğrayacak.

Fakat, yabancı gözlemcilere göre, petrolü son derece tutumlu kullanma çağrısı, 1920 yılları «kuru rejim» yasasına benzer bir tepki uyandırıyor. Çünkü Amerikalıların öteden beri fazla enerjiye düşkün oldukları biliniyor. Enerji hammaddeleri kıt olan Batı Avrupa, her zaman ABD'den daha az enerji harcıyor. Enerji bunalımı başladığından beri Avrupa Ekonomik Topluluğu ülkeleri ek olarak akaryakıt ve elektrik kısıntısı yönünde bir dizi önlem öneriyorlar.

Ne var ki, tek tek Avrupa ülkeleri, enerji probleminin üstesinden gelecek durumda değiller. Bundan ötürü bu alanda Avrupa ölçüsünde işbirliğine gidilmesi fikri çoktan ortaya sürüldü. Nitekim Helsinki Sonuç Belgesi'nde şunlar belirtildi: «Konferansa katılan ülkeler, enerji kaynaklarının ve özellikle petrol, doğal gaz, maden kömürünün uzun süreli ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesi için uygun alanlar olduğu; Avrupa'da elektrik enerjisi alışverişi konusunda herkese yararlı projeler hazırlanması, yeni enerji kaynaklarının bulunması ve özellikle atom enerjisi alanında işbirliği yapılması olanakları bulunduğu kanısındadırlar.»

Bu sözleşmelerin yerine getirilmesi amacıyla, Avrupa'da en büyük miktarda enerji hammaddelerine sahip olan ve en fazla enerji üreten SSCB'yle geniş temele dayalı çok yanlı işbirliği yapılması kesin bir önem taşıyor.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi ülkeler birkaç yıldan beri diğer Avrupa ülkelerine enerji hammaddeleri sağlıyor. Geçenlerde bir Fin yetkili, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi ile yapılan işbirliği sayesinde Finlandiya'nın bunalım olgularından hemen hemen hiç etkilenmediğini açıkladı. Ülke, gereksindiği enerji hammaddelerinin % 80'ini (petrol, doğal gaz, maden kömürü) SSCB ve Polonya'dan alıyor. Bununla birlikte, 1973 yılından beri Federal Almanya'ya da doğal gaz veriliyor. Federal Almanya şimdiye dek 4 milyar metreküp Sovyet gazı aldı, 1980 yılına kadar bu miktarın 10 milyar metreküpü aşması öngörüldü. Halen Sovyetler Birliği toprakları üzerinden döşenmekte olan İran - Avrupa gaz boru hattı çok yararlı olacak. Bu hat, 1981'de hizmete girdikten sonra, Avrupa'ya toplam 300 milyar metreküp doğal gaz iletecek.

Sosyalist ülkeler AET üyelerine daha büyük miktarda enerji hammaddeleri sağlayabilirler. Fakat bu, Batılı ortakların SSCB'de petrol ve gaz yataklarının, Polonya'da kömür madenlerinin araştırılması ve işletilmesine katılışına bağlıdır. Böyle bir işbirliği, AET ülkelerinde hem enerji sorunlarının çözümüne, hem de işsizliğin azaltılmasına yardım edecektir.

Enerji alışverişi, elektriği idareli biçimde kullanma açısından son derece önemlidir. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin deneyi bunun açık bir örneğidir. Konsey üyesi ülkelerin enerji sistemleri, «Barış» enerji sistemi hatlariyle birbirine bağlı olup, tüketimin en çok olduğu saatlerde büyük miktarda enerji alışverişi yapılmaktadır. Şimdi SSCB'nin Vinitsa kenti ile Macaristan'ın Alberpirşa kenti arasında 800 kilometre uzunluğunda 750 megavatlık bir uzak iletim hattı kurulmaktadır. Bu hatla yılda 10 milyar kilovat saat elektrik alışverişi gerçekleştirilecek. Bundan sağlanacak yarar, 1.600 megavatlık bir elektrik santralinin yıllık üretimine denk olacak.

Gereken anlaşma imzalandıktan sonra, «Barış» sistemi, AET ülkelerinin enerji sistemlerine bağlanabilir, ve en çok elektrik kullanıldığı saatlerde alışveriş yoluyle milyarlarca kilovat saat enerji tasarruf edilebilir. Böyle bir değiştokuş yakın zamana kadar olanaksız sayılırdı, çünkü uzunluğu bin kilometrenin üstünde hatlar gereklidir. Fakat Sovyet enerji uzmanları, yüksek gerilim (750 ve daha çok kilovat) hatlarının yapımını yeterince benimsemiş bulunmaktadırlar. Bu hatlar uzak mesafelere çok az bir ziyanla enerji iletebilmektedir.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi ülkeleri, komşulariyle artık devamlı olarak enerji alışverişi yapıyor. Örneğin, Çekoslovakya ve Macaristan Avusturya'yla, Bulgaristan Yugoslavya ve Türkiye'yle enerji teati ediyor. Bulgaristan enerji sisteminin Yunanistan sistemine bağlanması da öngörülüyor.

Atom enerjisi alanında da Ekonomik Yardımlaşma Konseyi ile Avrupa Ekonomik Topluluğu üyeleri arasında geniş işbirliği olanakları vardır. Hele SSCB'nin güçlü reaktörler ve bunlara gerekli donatımlarla aygıtların yapımında Avrupa'da en büyük deneye sahip olduğu ve en düşük maliyet sağladığı dikkate alınırsa, bu olanakların ne denli büyük olduğu ortaya çıkar.

Helsinki Sonuç Belgesi'nde enerji alanında öngörülen Avrupa genel işbirliğinin gerçekleştirilmesi için kıtanın iki ekonomik topluluğuna üye ülkeler arasında geniş temele dayalı bir ekonomik işbirliği anlaşması imzalanmalıdır. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi Sekreterliği daha geçen yıl bu konuda gereken önerilerde bulundu.

SOFYA-PRES

2. MC'NIN HALKIMIZA BAYRAM ARMAĞANI ZAMLARA... TEPKİ...

2. MC' NİN ZAMLARI İLE BERABER İĞNEDEN-İPLİĞE ZAM YAPILIYOR

Ankara' da otel, sinema, gazino ve maç fiyatları na yüzde yüze varan zamlar yapıldı.

Berberler, kuaförler, otomobilciler ve pastacılar da zam kuyruğunda

İzmir' de şoförler kendiliklerinden yüzde 50 zamlı tarife uygulamaya başladılar

HABER MERKEZİ

2. MC Hükümetinin ele başları, saptadıkları zamları açıklamaya cesaret edememişler ve zamları halka resmi gazete aracılığı ile duyurmuşlardır. Ulaştırma hizmetlerine yapılan zamlar ise dünkü resmi gazetede yayınlanmamıştır. Bu arada 2. MC Hükümeti tarafından yapılan zamların iğneden ipliğe kadar tüm maddelere ve tüm hizmetlere yansıyacağı da belirtilmektedir.

Nitekim Ankara'da kömür nakliye, otel sinema, gazino, pavyon ve maç biletlerine hükümetin yaptığı genel zam yüzünden yüzde 50 ile yüzde 100 oranına varan ölçülerde zam yapılmıştır. Ankara Belediyesinin sattığı elektrik, havagazı ve su fiyatları ile ekmekten tuza ve şekere kadar bir çok maddeye de zam yapılacaktır.

Ankara Belediye Başkan Yardımcısı Fikret Toksöz'ün verdiği bilgiye göre, kömür nakliye ücretlerine yüzde 50-60 oranında, otel fiyatlarına yüzde 35, sinema biletlerine yüzde 110, gazino pavyon ücretlerine yüzde 100, maç fiyatlarına da yüzde 100'e varan oranda zam yapılmıştır. Kilosu 5 liyara kadar olan sebze meyve kâr hadleri pazarlarda yüzde 25, manavlarda yüzde 40 olarak, 5 liradan fazla olanlarda ise yüzde 30 ile 35 olarak belirlenmiştir.

Toksöz'ün verdiği bilgiye göre, birinci sınıf sinemalarda balkon biletleri 7 liradan 15 liraya, salon biletleri 6,5 liradan 12,5 liraya, birinci mevki biletleri ise 3,5 liradan 8 liraya çıkarılmıştır. Gazino-pavyon gibi eğlence yerlerindeki ilk konsumasyon ücretleri ise 17,5 liradan 50 liraya çıkarılmıştır. Maç biletlerinde ise ikili bir uygulama yapılmış biletlere yüzde 40 ile yüzde 100 arasında zam yapılmıştır.

Hükümetin benzin fiyatına yaptığı zam yüzünden, Fikret Toksöz, dolmuş ve taksi taşımacılığına da zam yapılması yolunda şoförler ve otomobilciler derneğinden istek geldiğini bunun inceleneceğini bildirmiştir. Fikret Toksöz, Şoförler Derneğinin dolmuş ücretlerinin en az 3 lira, taksi ücretlerinin ise en az 30 lira olmasını istedirlerini söylemiştir.

Belediye Başkan Yardımcısı Toksöz, odun ve linyit kömürü satıcılarının tuz ve şeker parekendecilerinin, ekmek fırınlarının ve hamam işletmecilerinin de kâr hadlerini ya da fiyatlarını arttırmak istemiyle belediyeye başvurduklarını, bunların da önümüzdeki günlerde ele alınacağını ifade etmiştir.

Fikret Toksöz, Ankara Belediyesi tarafından halka satılan elektrik, su ve havagazı fiyatlarına da hükümet tarafından yapılan zamların yansıyacağını ve bu ürünlere zorunlu olarak zam yapılacağını sözlerine eklemiştir.

İZMİR'DE DE FURYA

Akaryakıta yapılan yüzde yüz oranındaki zamdan sonra, İzmirli dolmuş ve taksi şoförleri, belediye kararını beklemeden yüzde 50 zamlı tarifeyi uygulamaya başlamışlardır.

Şoförler ve Otomobilciler Derneği Başkanı Seyfi Özgizler akaryakıt zamlarının açıklanmasından sonra, belediyeye baş vurarak yüzde 50 oranında zam istediklerini belirtmiş, ancak kararın çıkması için beklemeye maddi olanaklarının bulunmadığını söyleyerek, bugünden (dünden) itibaren yüzde 50 zamlı tarife üzerinden çalışmaya başladıklarını açıklamışlardır.

Özgizler, isteklerinde "insaflı" davrandırlarını da ilerisürerek, bakanlığın yüzde 100 zammına karşılık yüzde 50'ye kanaat ettiklerini ifade etmiştir. Buna göre, dünden itibaren İzmir'de 200 kuruşa çalışan hatlar 300 kuruşa, 400 kuruşa çalışan hatlar 700 kuruşa, 250 kuruşa çalışan hatlar ise 375 kuruşa yükselmiştir.

BÜYÜK PASTA MAĞAZALARI ZAM YAPTI

Ankara'daki büyük pasta mağazaları yapılan son zamlardan oldukça etkilendiklerini ve belediyenin kendilerine verecekleri zammı bekleyecek kadar dayanacaklarını sanmadıklarını bildirmişler ve neden olarak da elektrik ve gaza yapılan zammı göstermişlerdir. Pastacılar Derneği Başkanı Enver Alemdar ise büyük pasta mağazalarının daha fazla işçi çalıştırdıklarını bu yüzden daha önce zam yapmaya hakları olduğunu ifade etmiş, küçük mağazalar için ise yılbaşına kadar zam yapmadan dayanabileceklerini söylemiştir.

BERBERLER DE ETKİLENDİLER

Berberler ise zamlardan "Dişten tırnağa" kadar etkilendiklerini bildirmişler, zamların yapılmasının hemen ardından belediyeye başvurduklarını açıklamışlardır. Berberler Derneği Başkanı Şeyit Gürol, vatandaşın her türlü maddeye yapılan zammı ödemek zorunda kalacağını, zamların kendi özel yaşamalarını da etkileyeceğini söylemiş, talepte bulundukları zam oranının esnafın taleplerinin dikkate alınmasıyla ortaya çıktığını ifade etmiştir. Berberler Derneği Başkanı Gürol" Hükümetin adaletine güveniyoruz.

Hükümet bütün ihtiyaç ve temel maddelere yüzde 100 zam yaptı. Biz de yüzde 100 zam talep ettik" demiştir.

Kuaförler Derneği Başkanı Mustafa Bilgen ise Belediye'nin istedikleri zam talebini sürekli olarak geri çevirdiğini sadece 1977 yılının Ocak ayında yüzde 10-15 civarında bir zamma müsaade ettiğini bildirmiş, yapılması gereken zam konusunda Danıştayda davalarının olduğunu açıklamıştır.

DOLMUŞLARA DA YÜZDE 100 ZAM GELİYOR

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu İkinci Başkanı İbrahim Kılıç hayat pahalılığının çekilmez bir hale geldiğini halkın tüm ihtiyaçlarının ateş pahası olduğunu belirterek şöyle demiştir.

"-Biz de dolmuş ve taksi şoförleri olarak bundan etkilenmekteyiz. Gelirler ve giderler arasındaki oranın belli bir ölçüde tutulabilmesi için dolmuş ve taksi fiyatlarına yüzde 100 zam yapacağız. Benzine yapılan zam bunu zorunlu kılmıştır."

"Açıklanan zamlar da doğurgandır"

ECEVİT, ZAMLARI HALKA GETİRİLEN "TAŞINMAZ BİR YÜK" OLARAK NİTELEDİ

ANKARA (İSTA)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, Cephe hükümetince açıklanan zamların iddia edildiği gibi memleket yararına önlemler olmadığını, yıllardır göz göre göre memleket zararına tutum izleyenlerin halka getirdikleri taşınmaz yük olduğunu belirtmiştir. Bu önlemlerin Demirel yönetimlerinin sözüne güvenilmezliğinin yeni kanıtı olduğunu da ifade eden Ecevit, Demirel'in seçimlerden önce benzine zam yapılmayacağını söylediğini hatırlatmış, "Ayrıca gaza, tuza, beze, çaya zam yapmadıklarını söylüyorlar. Oysa bu maddelere daha Birinci Cephe hükümeti döneminde büyük zamlar yapılmıştır" demiştir.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit partisinin 54. kuruluş yıldönümü nedeniyle, Genel Merkez'de düzenlediği basın toplantısında CHP'nin Kurtuluş Savaşı'nın içinden doğduğunu, halkçılık çağdaş insancılık anlayışıyla Atatürk ilkeleriyle bütünleşen Atatürk milliyetçiliğinin simgesi olduğunu belirtmiş, özetle şöyle konuşmuştur:

-"CHP cumhuriyetin ve demokrasinin kurucusu ve önde gelen koruyucusudur. Türk demokrasisini her sarsıntıya karşı koruyan Anayasamızın başta gelen hazırlayıcısıdır ve tüm Anayasal kurumlarımızı gerçekleştiren partidir.

CHP'nin 54'üncü kuruluş yıldönümü kutlandığı sırada, Türkiye her alanda ağır bunalımlara sürüklenmiş bulunuyor. Bu bunalımları yaratanlar cumhuriyet ilkelerine ve çağdaş uygarlık gereği olan devrimlere ve anayasal kurallara ters düşenlerdir. Türkiye'yi bu bunalımlardan CHP kurtaracaktır. Yanlışlıklarının, savurganlıklarının, sorumsuzluklarının ve çağ dışı tutumlarının bedelini şimdi olduğu gibi dar ve sabit gelirli halka ve gelecek kuşaklara ödeten yüzeysel önlemlerle değil, yapısal ve kurumsal değişikliklerle bunalımlar ve sarsıntılar dönemine son verecektir. CHP Anayasa doğrultusunda insanca ve halkça bir düzen başlatacaktır."

DEMİREL ZİHNİYETİ

"Açıklanan zamlar ve önlemler konusunda ekonomi uzmanları ile birlikte ayrıntılı bir çalışma yapacağız ve asıl açıklamamızı bu ayrıntıya dayanarak önümüzdeki günlerde yapacağız. Şimdilik ilk izlenimlerimi açıklayacağım. Hükümetçe açıklanan zamlar iddia edildiği gibi memleket yararına önlemler değildir. Yıllardır göz göre göre memleket zararına bir tutum izleyenlerin memlekete ve halka getirdikleri taşınmaz bir yüktür. Bu önlemler Demirel yönetimlerinin sözüne güvenilmezliğinin yeni kanıtlarıyla da doludur. Örneğin, seçimlerden önce iktidara gelirlerse, benzine zam yapmayacaklarını açıkça vaadetmişlerdi ve bunun için de bir fon ayırdıklarını söylemişlerdi. Oysa yapılan zamlar arasında benzine ve mazota zam da yer almaktadır. Gaza, tuza, çaya, beze zam yapmadıklarını söylüyorlar. Oysa o zaman sürekli halk kömürü en fiyatın birkaç katına almak zorunda kalıyor, yine de öyle olacaktır. Nazari fiyatla gerçek fiyat arasındaki büyük fark bir avuç karaborsacıya ve aracıya kalacaktır. Resmi ile şen zamlar doğurgan zamlardır. Bunlar ister istemez yeni zamlar doğuracaktır."

Ecevit, bayrama bir hafta kala bayram tebrikleri ile birlikte posta ücretlerinin yüzde 100 arttırılmasını yakışıksız bir davranış olarak nitelemiştir. Demirel yönetimleri ile onun etkisi altındaki yönetimlerin Türkiye'yi periyodik olarak birkaç yılda ağır ekonomik ve siyasal bunalımlara sürüklediğini hatırlatan Ecevit, özetle şöyle devam etmiştir:

-"Türkiye'yi 1970 devalüasyonu noktasına getiren ve ondan sonraki ekonomik yıkıntıya ve bunalımlara sürükleyen tutum Demirel tutumudur. O mirası devralan 12 Mart yönetimlerinin memleket ekonomisini sürüklediği ağır bunalım da 1974'deki zamları kaçınılmaz duruma getirmişti. Şimdi Demirel zihniyeti 2,5 yıl yeniden işbaşında kaldıktan sonra Türkiye yeni bir bunalıma sürüklenmiş bulunuyor."

Ecevit, ekonomik konularda CHP'nin sürekli olarak Demirel yönetimlerini ve cephe hükümetini uyardığını belirtmiş, kaynak tarafından ve yatırımların geciktirilmesinden kaçınılmasını istediklerini söylemiştir. Gerek Demirel hükümetlerinin, gerekse Cephe Hükümetinin CHP nin uyarılarını dikkate almadığını söyleyen Ecevit, bugünlerde 2. Cephe Hükümetinin bazı üyeleri bile son birkaç yıldaki ihmalleri ve savurganlıkları ve doğurduğu ağır sonuçları itiraf etme noktasına geldiklerini belirtmiş, altyapı yatırımlarının ihmal edildiğini yıllardır söylediklerini yinelemiştir.

DEVLET BUNALIMI

CHP'nin yıllardır izlenen adaletsiz, düzensiz, plansız, sözde kalkınma yöntemlerinin yanlışlığı üzerinde durduğunu bildiren Ecevit, daha sonra özetle şöyle konuşmuştur:

-"Türkiye şimdi, resmen plansız döneme girmiş bulunuyor. 5 Haziran 1977 seçimlerinden sonra Meclis Başkanının seçilememesi ve TBMM'nin işlerlik kazanmaması nedeniyle yeni beş yıllık kalkınma planının zamanında çıkarılamayacağı belli olmuştur. Bu konudaki gelişme yalnız meclislerin çalışmamasından geliyor değildir. Birinci Cephe Hükümeti daha kendi içinde ve ondan da önce Yüksek Planlama Kurulu'nda bile yeni plan görüşülmemiştir. Bu durumda planın zamanında yetişmesi olanaksız olduğu gibi ona dayanarak hazırlanması gereken yıllık program da zamanında yetişemeyecektir. Bu nedenle 1978 mali yılı bütçesi yasal dayanaktan yoksun kalacaktır. Ayrıca Milli Güvenlik Kurulu'nun aylardır toplanamamasıyla türlü önemli sorunları belirlenmiş görülen rejim katında ... devlet krizine yeni bir boyut eklenmiş olacaktır."

Kamu kesimi tarafından üretilen mallara yapılan zamlar yüzde 113.6 ila yüzde 22 arasında değişiyor

HABER MERKEZİ

Bakanlar Kurulu tarafından kamu kesimi tarafından üretilen mal ve hizmetlere yapılan zamlar dünkü Resmi Gazete'de açıklanmıştır. Bu arada çeşitli malların dağıtıcı ve şirket kârları da yeniden düzenlenmiş, akaryakıt satışı da stok tespiti amacıyla durdurulmuştur.

En yüksek zam üçüncü hamur kâğıdına yüzde 113,6 oranıyla yapılmış, bunu normal benzin yüzde 96,4, oranıyla izlemiştir. Yapılan zamdan sonra normal benzin 550 kuruşa, süper benzin 650 kuruşa, gazyağı 350 kuruşa, fuel-oil 230 kuruşa, motorin 410 kuruşa çıkmıştır. Ankara ili için saptanan bu fiyatlar, taşıma masrafları da hesaba katılarak, diğer iller için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

Sıvılaştırılmış petrol gazı adı verilen tüp gazın ise ana depo fiyatları yeniden belirlenirken perakende satış fiyatında değişiklik yapılmamıştır.

Gazete kağıdına yüzde 36 ile yüzde 45 arasında, okul kitapları kağıdına yüzde 26,2, teksir kağıdına da yüzde 113,6 oranında zam yapılmıştır. Çimento da, fabrika satış fiyatı, ambalajlı çimento için 800 liraya, dökme olarak da 730 liraya çıkarılmış, çimento işli, katkılı portland çimento 790 liraya, fırın portland çimentosu ... çimento da 770 liraya çıkarılmıştır. Çimento ihraç fiyatı ise yüzde 22 oranında artırılmıştır. Bundan sonra çimento asgari ihraç fiyatı 715 lira olarak belirlenmiş, kararnamede ihraç edilen çimentonun tonu başına çimento Fonu'na 10 lira prim ödenmesi hükmü de getirilmiştir.

Türkiye Elektrik Kurumu tarafından satılan elektrik için de yüzde 43 oranında zam uygulanmasına karar verilmiştir. Böylece kilovat/saati 49 kuruş olan elektrik 70 kuruşa satılacaktır. Belediyelerin abonelerine elektrik satış fiyatı ise daha sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından onaylanacaktır.

Pik demir 4 bin 300 liradan, platin kütük demir 5 bin 530 liraya, yuvarlak profil demir 7 bin 350 liraya, sac da cinsine göre 8 bin 680 lirayla 3 bin 300 lira arasında satılacaktır.

Bakanlar Kurulu kararlarına göre taş kömürüne ton başına 900 lira, linyit kömürlerine de 90 lira ile 435 lira arasında değişen zamlar yapılmıştır.

PTT ZAMLARI

Öte yandan, Resmi Gazete'de yayınlanmasına gerek olmadığı için PTT Genel Müdürlüğü tarafından açıklanan zamlara göre, şehirlerarası adi mektup ücretleri 100 kuruştan 250 kuruşa çıkmış, uçakla yollanan mektuplar da 50'şer kuruş artırılmıştır. Posta kartları 50'den 100'e, basılı kağıtlar ve tebrik kartları 25'ten 50'ye, gazete yollama ücreti de 5 kuruştan 10 kuruşa yükselmiştir.

Telgraflara zam yapmayan 2. MC uluslararası mektupları 4 liradan 5 liraya yükseltmiş. teleks görüşmelerine yüzde 150, şehirlerarası telefon görüşmelerine de yüzde 100 zam yapmıştır. PTT Genel Müdürlüğü, telefon ve teleks tesis ücretlerine şimdilik zam yapılmadığını açıklarken, telefon abonelerinden şimdiye kadar 500 konuşma için alınan yıllık 500 TL'nın 1 Ocak 1978'den itibaren 200 konuşma için alınacağını bildirmiştir.

ZAMLAR VE ZAM ORANLARI

MALIN CİNSİ	ESKİ FİYATI	YENİ FİYATI	ARTIŞ ORANI (Yüzde)
Süper benzin	3.45	6.50	88.4
Normal benzin	2.80	6.50	88.4
Gazyağı	2.47	3.50	41.7
Fuel-oil	1.62	2.30	42.00
Motorin	2.51	4.10	63.3
Gazete kağıdı (bobin)	4.750.00	6.500.00	36.8
Gazete kağıdı (ton)	5.510.00	7.500.00	45.6
3. hamur (teksir) kağıdı	5.150.00	11.000.00	113.6
Okul kitap kağıdı	5.150.00	6.500.00	26.2
Çimento	475.00	800.00	68.4
Çimento (ihraç)	585.00	715.00	22.2
Elektrik	0.49	0.70	42.9
Pik demir	2.600.00	4.300.00	65.4
Platine kütük demir	4.300.00	5.353.00	28.6
Filmasin (6 mm)	5.800.00	7.350.00	26.7
Yuvarlak profil demir	5.300.00	6.790.00	28.1
Sac	6.200.00	8.680.00	40.1
Sac	9.500.00	13.300.00	40.10

Demirel, IMF ilişkilerini "Uluslararası dayanışma" diye niteledi

AP BAŞKANI, "ZAMLAR ZARURİDİR, KAÇINILMAZDIR" DEDİ

İSTANBUL İSTA

Başbakan Süleyman Demirel dün İstanbul Vilayet Konağında yaptığı basın toplantısında, IMF ile olan ilişkileri "Uluslararası dayanışma" olarak nitelemiştir. Zamlar hakkında açıklamalarda bulunan Demirel, yapılan zamları enflasyonunu etkisini önleyecek tedbir olarak ifade etmiş, "Zamlar zaruridir, kaçınılmazdır, fakir fukaranın üstüne yıkmak için değildir. Başkaları istediği veya istemediği için tedbir almıyoruz. IMF eğer bir ülkenin ihracatı düşükse o ülkeye yardım eder. Bu da uluslararası dayanışmadır." demiştir.

Başbakan, yaptığı basın toplantısında, Cumhurbaşkanının ziyaret ettiğini, ülkenin iç ve dış sorunları görüştüklerini açıklamış ve şöyle konuşmuştur:

"Hükümetin gündeminde bulunan ve ülkenin gündeminde bulunan diğer önemli bir mesele ise ekonomik meselelerdir. Ekonomik meseleler çeşitli şekilde mütalaa olunur. Ekonominin hayatiyet içerisinde yürütülmesi ve enflasyonun yıkıcı tesirlerinden kurtarılabilmesi bizim en baş meselelerimizden birisidir.

Onun içindir ki, geçen altı hafta zarfında, bir Ağustosta güvenoyu aldığımızdan bu yana hükümet ekonominin tümüne tekrar bakmış devletin hesabını yeniden gözden geçirmiştir."

225 milyar lira olarak bağlanan 1977 yılı bütçesinin ilave masraflarla ve iktisadi devlet teşekküllerinin zararları ile mütalaa edildiği zaman 310 milyar liraya çıkmakta olduğunu belirten Demirel konuşmasını şöyle sürdürmüştür:

"310 milyar lira gibi bir bütçenin kaynağı yoktur Türkiye'de. Kaynağı olmayan bir bütçe açık finansmanlı demektir. 225 milyar lira ile bağladığımız bütçe gerçekçi bir bütçedir. Kaynağı vardır, ama çeşitli sebeplerle bu 310 milyar liraya çıkarsa, bunu karşılamak mümkün değildir. Bu pahalılığın artması demektir. Fiyatların çok daha yüksek seviyeye ulaşması demektir. Velhasıl ekonominin çöküntüye gitmesi demektir. Bunun içindir ki, devletin hesabını yeniden gözden geçirdik diyorum. Bütçe yaptığımız zamanla yeniden hükümet olduğumuz zaman arasına seçim girdi. Seçimden sonra da biz hemen hükümet olmadık. Başka bir hükümet girdi çıktı araya... Bu itibarla biz herşeye yeniden bakma mecburiyetinde kaldık, bu hesaplara bakılmıştır devletin hesabına yeniden bakılmıştır. Ekonomimizin dengeli güven içinde gelişmesi kendisine musallat olmuş bir takım arızalardan kurtulması için bir takım tedbirler alınması zaruret haline gelmiştir."

CHP' li Anadol ve Pestilci İçişleri Bakanını eleştirdi

ANKARA-(İSTA)-

CHP Zonguldak Milletvekili Kemal Anadol ve Zonguldak Senatörü Mehmet Ali Pestilci Karadeniz Ereğlisi'nde çıkan olaylar nedeniyle verdikleri demeçte, İçişleri Bakanını suçlamışlar "Devamlı olarak emniyetin tarafsızlığından sözeden ve bunu temin edeceğini söyleyen Sayın İçişleri Bakanının beyanlarını Karadeniz Eğerlisi emniyetinin eylemi yalanladı." demişlerdir.

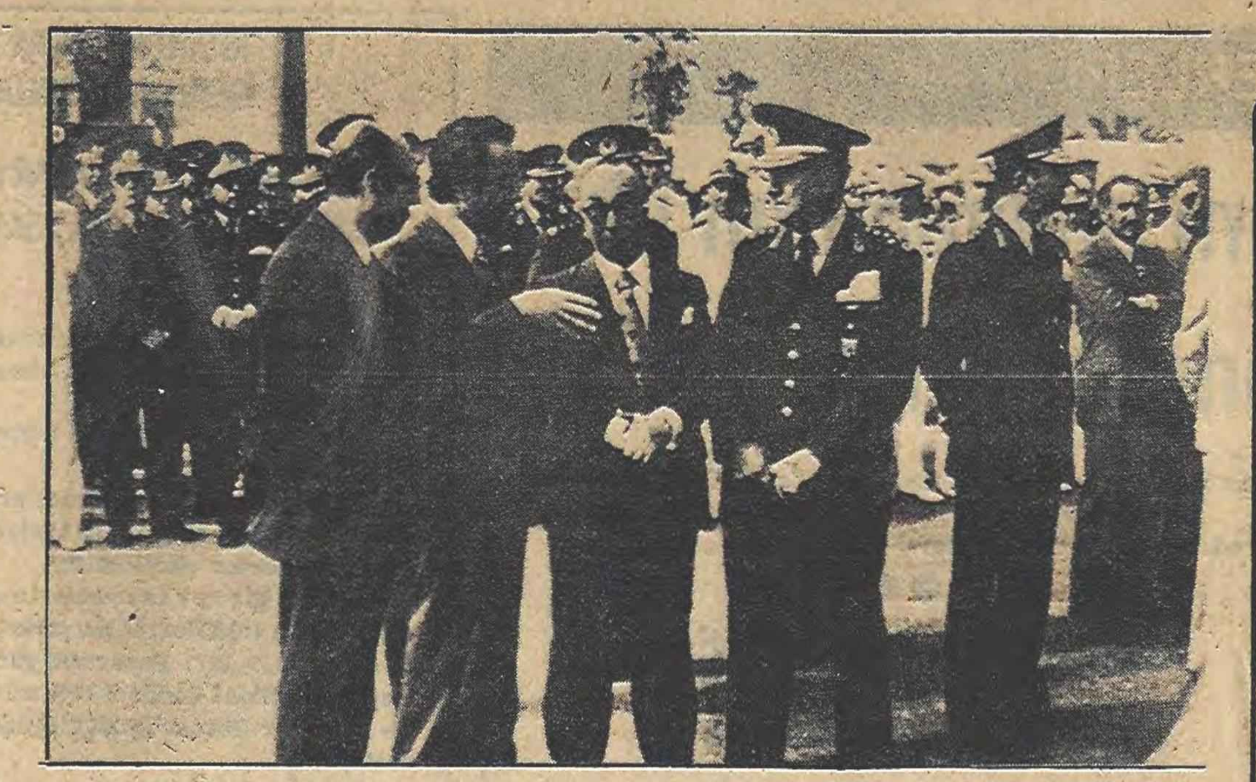
Anadol ve Pestilci Karadeniz Ereğlisi'nde dışarıdan gelen komandoların yüksek meslek okulunu bastıklarını belirtmişlerdir.

Genel-Der Ankara Şubesi açıldı

ANKARA-(İSTA)-

Tüm Belediyeler Genel Hizmetlileri Birleşme ve Dayanışma Derneği (Genel-Der) Ankara Şubesinin açıldığı bildirilmiştir.

Genel-Der Yönetim Kurulundan yapılan açıklamada en kısa zamanda İstanbul, İzmir, Adana, Mersin, Diyarbakır ve Kayseri şubelerinin açılacağı belirtilmiş, "Genel-Der'i belediyelerde çalışan sendikasız emekçilerin yığın örgütü haline getirmek için savaşmaktayız. Yapacağımız çalışmalarla, belediye emekçilerinin birlik ve dayanışma ağını öreceğiz" denilmiştir.

Belediye Başkanı Alyanak'ın Ege Ordu Komutanı'ndan önce çelenk koymaya çağrılması Orgeneral Özçivril'in protestolarına yolaçtı

"9 Eylül İzmir'in kurtuluşu" törenleri protokol tartışması yüzünden "soğuk" geçti

İZMİR-(THA)- İzmir'in kurtuluşunun 55. yıldönümü törenlerinin sabahki bölümünde, Belediye Başkanı İhsan Alyanak'ın konuşmasını yaparken, MHP'li iki bakan ile Vali ve Ege Ordu Komutanının kendi aralarında konuşması törenlerde soğuk bir havanın esmesine neden olmuştur. Bu arada İhsan Alyanak konuşmasına bir süre ara vermiştir.

Protokole göre Hasan Tahsin anıtına önce İzmir'de bulunan Devlet Bakanı Sadi Somuncuoğlu ile Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak, İkinci olarak Vali Turgut Eğilmez çelenklerini koymuşlardır. Üçüncü olarak Ege Ordu Komutanı Orgeneral Sait Özçivril, anıta çelenk koymaya hazırlanırken Belediye Başkanı İhsan Alyanak çağrılmıştır. Özçivril protokolde yapılan bu hatayı çeşitli protestolarla karşılamıştır. Alyanak'ın daha sonraki konuşması sırasında Ege Ordusu Komutanının sesli konuşması da, bu protestoya bağlı olarak nitelendirilmiştir.

İKD: "Kurtuluş savaşı, Türk-Yunan savaşı değildir"

İSTANBUL-(İSTA)

9 Eylül 1922 İzmir'in istiladan kurtuluşunun 55. yıldönümü nedeniyle bir açıklama yapan İlerici Kadınlar Derneği (İKD), kurtuluş savaşının emperyalizme karşı verilmiş bir özgürlük savaşı olduğunun gözlerden kaçırılmak istendiğini bildirmiştir.

Kurtuluş savaşının yalnızca Türk-Yunan savaşıymış gibi gösterilmeye çalışılarak 2 komşu halkın birbirine kin duymasına da çalışıldığını açıklamasında yer veren İKD "Emekçi kadınlarımız, tüm işçi ve emekçilerle birlikte 9 Eylül'de kazanılan zaferi ayaklar altına alan, ülkemizi emperyalist tekellerin çiftliği haline getirenlere karşı bağımsızlık, demokrasi ve ilerleme savaşımını sürdürüyor" demiştir.

13 demokratik kuruluş, taban fiyatlarını protesto yürüyüşüne katılacak

ADANA (THA)

Adana'da 13 demokratik kuruluş Adakobirlik " Adana Köy Kooperatifleri Birliği"tarafından düzenlenen 18 Eylül günü Ceyhan ilçesinde yapılacağı duyurulan "Taban fiyatlarını protesto mitingi ve yürüyüşüne" katılacaklarını açıklamışlardır.

Bombalı saldırılar sürüyor

İstanbul'da 2 devrimci bıçaklandı

İSTANBUL-(İSTA)- 2. MC Hükümetinin güvenoyu alması ile giderek yoğunlaşan silahlı ve bombalı saldırı olayları dün de devam etmiş, Gültepe'de bir karakol binası ile Beşiktaş Mimarlık Yüksek Okulunda meydana gelen patlamalarda büyük ölçüde hasar meydana gelmiştir.

Önceki gün meydana gelen bombalama olaylarının ilki saat 01.15'te Beşiktaş Mimarlık Yüksek Okulu'nda meydana gelmiştir. Okul binası önündeki telefon kulübesine bırakılan bombanın patlaması sonucu binanın camları kırılmıştır. Saat 04.45'te meydana gelen 2. patlamada ise Gültepe Emniyet Başkomiserliği bahçesine konan saatli bombanın patlaması ile karakol binası hasara uğramıştır.

Öteyandan CHP Zeytinburnu İlçe Başkanı Ali Çelik'in aynı semtteki işyerine önceki gece komando oldukları ileri sürülen bir grup tarafından ateş açılmıştır. Açılan ateş sonucu işyerinin cam ve çerçevelerinin parçalandığı öğrenilmiştir.

Fen Fakültesi öğrencisi iki ilerici genç, bugün faşistler tarafından bıçaklanmışlardır. Yaralı halde Cerrahpaşa Hastanesine kaldırılan gençlerden birinin durumunun ağır olduğu öğrenilmiştir.

Olaydan sonra bir forum yapılmış ve olayın sorunları tartışılmıştır.

Kadıköy Kuşdili caddesinde Diyarbakır Tıp Fakültesi öğrencisi İbrahim Cıngı kimlikleri saptanamayan bir grup tarafından göğsünden vurulmuştur.

Harem'de de dört kişi polisin aramak istemesi üzerine polise ateş ederek kaçmışlardır.

Bayrampaşa'daki Ülkü Ocakları Şube binasında önceki gece yangın çıktığı öğrenilmiştir.

ANKARA'DA

Anıttepe Akşam Lisesi Müdürü kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından dövülmüş, Kayaş Semtinde de bir eve patlayıcı madde atılmıştır.

Alınan bilgiye göre, Anıttepe Akşam Lisesi Müdürü Mehmet Okur, saat 18.00 sıralarında okul bahçesinde kimlikleri belirlenemeyen 4 kişi tarafından dövülmüştür. Okul Müdürünü dövenlerin olaydan sonra firar ettikleri bildirilmiştir.

Ali Sağol adındaki şahsın Kayaş Tepecik Mahallesindeki 352 numaralı evine ise saat 02.00 sıralarında kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından atılan patlayıcı madde evin camlarının kırılmasına yolaçmıştır.

[illegible]

BOLU'DA

Akçakoca Halk Eğitim Müdürü Reşat Nuri Çelik, Fındık-İş Sendikası Lokalinde bir kaza sonucu tabancayla ağır şekilde yaralanmıştır.

BALIKESİR'DE

Balıkesir'de önceki gece Deveyoncası diye adlandırılan bölgede öğrenciler arasında silahlı çatışma çıkmıştır. Olayda yaralanan olmadığı ancak olay mahallinde 7, 65 çaplı iki adet mermi kovanı bulunduğu bildirilmiştir.

Ordu PTT'sinde 5 saat direniş yapan işçiler ödenmeyen maaşlarını aldı

ANKARA-(İSTA)-

Ordu PTT Baş Müdürlüğünde maaşlarının ödenmemesi üzerine işbaşında 5 saatlik direniş uygulayan işçilerin maaşlarını aldıkları bildirilmiştir.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Cengiz Acar" Toplusözleşmenin bitmesi üzerine keyfi davranışlarını ve işçiler üzerindeki baskılarını artıran PTT işverenlerine en iyi cevabı yine işçiler verdi" demiştir.

CHP'li Dinçer: "Yerel seçimlerle ilgili bölge toplantıları başladı"

ANKARA-(İSTA)-

CHP Ankara İl Başkanı Ali Dinçer yerel seçimlerle ilgili bölge toplantılarının CHP'nin 54. üncü kuruluş yıldönümü tarihinden itibaren başladığını açıklamıştır.

CHP Ankara İl Başkanlığından yapılan açıklamada bu toplantıların ilkinin Ayaş, Güdül, Beypazarı ve Nallıhan ilçelerini kapsayacağı bildirilmiştir.

Genel Kuruldan İzlenimler

MESS'inden, Maocusuna kadar herkesin merakla beklediği Maden-İş Genel Kurulu çalışmaları tamamlandı ve meraklıların merakı bu defada kursaklarında kaldı. MESS, bazı basınlar yaparken, maocu borazanlar Genel Kurul öncesinde Maden-İş yöneticilerine ve dolayısıyla uluslararası işçi sınıfı hareketine kara çalma yarışına girmişlerdi.

Bu meraklılara Genel Kurul'da ilk dersi Genel Başkan Kemal Türkler verdi, açış konuşmasında. Türkler, MESS'e karşı sürdürülen grevlerin mutlaka başarıya ulaşacağının altını çizdi, Ulusal Demokratik Cephe çağrısının hayata geçirilmesi yolunda işçi sınıfının bağlaşıklara karşı tavrını apaçık ortaya koydu ve tüm ulusal, demokratik güçleri, barıştan ve ilerlemeden yana olan herkesi bir kez daha Ulusal Demokratik Cephenin oluşturulması için tartışmaya çağırdı.

Türkler, maocu, goşist ve işçi sınıfı bilimine ters diğer akımlarla Maden-İş içinde mücadelenin bundan böyle de aynı bir şekilde verileceğini söylerken, delegeler ve konuklar konuşmasını alkışlarla kesiyordu.

Genel Kurulun üçüncü günü oldukça hareketli geçti. Buna neden, kurul o gün önemli kararlar alıyordu. İlk karar Dünya Sendikalar Federasyonuna bağlı Metal İşçileri Sendikasına üye olunması için alınan karardı. Karar alındığında bütün salon adeta yıkılıyordu. Uluslararası işçi sınıfının birliği doğrultusunda alınan bu karar salonda bulunan tüm delegeler ve konuklar tarafından uzun uzun alkışlandı.

Toplantının canlı geçmesinin nedenlerinden biri de Genel Kurul bu kararı aldığı sırada DSF sekreteri Alexeyev'in kurul çalışmalarına katılması olmuştu. Alexeyev Genel Kurul çalışmalarının birinci [illegible] tinden konuklarda çalışmalara vize işlemleri tamamlanamadıkları için katılamamışlardı. Ancak salona giren yabancı konuklarla birlikte salonda tam bir ulusal ve uluslararası forum havası vardı. Konuklar uzun uzun konuşuyorlar, kendi ülkelerinin işçi sınıfının [illegible] selamlar getiriyorlardı [illegible]

Genel Sekreter Mehmet Ertürk'ün çalışma raporu üzerine yapılan eleştirilere cevap verirken söyledikleri, salonda büyük alkışlara neden olmuştu. Ertürk şöyle diyordu:

"...Biz, sendika eğitimlerinde nasıl AP'nin, MHP'nin, MSP'nin demokrasi düşmanı yüzlerini anlatıyorsak, sosyalist adı altında faaliyet gösteren grupların da iç yüzlerini de elbette bu eğitimlerde anlatacağız."

Salonda bulunanları en çok duygulandıran olay da bir hafta kadar önce Bursa'da faşistlerce bıçaklanan Tofaş işçisi Mehmet İçin'in yaptığı konuşmasıydı.

İçin, Bursa'da faşist saldırıları anlattı ve "faşistlere karşı mücadele verirken, işçi sınıfı bilimine ters, maocu, goşist, dar grup çıkarları doğrultusunda hareket edenlere karşı da en aktif mücadeleyi vereceğiz" dedi.

Mehmet İçin, hastanede bulunduğundan Genel Kurul çalışmalarına son gün katılabilmişti.

Toplantının dördüncü günü seçimler yapılacağı için, salonda konuklara ayrılan bölümde hemen hemen hiç yer kalmamıştı. Kapı ağızları ayakta bekleyen insanlarla dolmuştu. Maden-İş'in tüzüğüne göre, ilk önce sendika genel başkanlığı için oylama yapılacaktı. Ancak o güne kadar ortalıkta dolaşan bir dedikodu sürüp gidiyordu. Sendikanın Genel Başkanı Kemal Türkler'in Genel Başkanlığına Genel Kurul karar verir [illegible] söylentiler dolaştı durdu ortada.

Tüm bu dedikodulara rağmen bir grup delegenin Kemal Türkler'in Genel Başkanlığına adaylığını koyması için kurula verdikleri önergeyi kurulda oybirliğiyle kabul etmesi son günün en coşkulu saatlerinden biri oldu. Kemal Türkler Başkan adaylığından sonra Genel Sekreterlik için Mehmet Ertürk'ü ve Yakup Erdem'i gösterdi. Ardından Yakup Erdem'in söz alarak

"Başkanın bu görevi bana layık görmesinden son derece [illegible] ama yine de [illegible] Genel Sekreterlik [illegible] Mehmet Ertürk'tür." demesi Maden-İş delegelerinin birliğini ve bilinç düzeyini somutlayan en güzel örnekti. Maden-İş'te kariyeristlere yer yoktu.

Genel Kurulun sonucunun özeti şuydu:

Maden-İş eşya işçileri, sömürüye karşı savaşımında en başlaydılar. Genel Kurul bu savaşımın daha da geliştirilecek somut adımlar attı. Dört gün yorucu bir çalışma yapılmasına karşın, delegelerin hepsi Genel Kuruldan daha bir kararlı, daha bir bilinçli ve daha bir örgütlü olarak ayrıldılar.

Görünen, Maden-İş'in sürüp giden kavgadan zaferle çıkacağıydı.

MADEN-İŞ 22. GENEL KURULU SONA ERDİ

İSTANBUL (İSTA)

Kemal Türkler Genel Başkanlığa, Mehmet Ertürk Genel Sekreterliğe yeniden seçildiler.

Şinasi Kaya, Bahtiyar Erkul, Murat Tokmak, Kemal Daysal ve Halit Erdem Genel Başkan Vekili oldular.

Genel Kurulda DSF'ye bağlı Metalurji İşçileri Sendikasına üye olunması kararı alındı.

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının 22. Genel Kurulu dün sona ermiştir. Kemal Türkler'in Genel Başkanlığa, Mehmet Ertürk'ün Genel Sekreterliğe yeniden seçildiği Genel Kurulda Şinasi Kaya, Bahtiyar Erkul tekrar Genel Başkan Vekili olurken, Kemal Daysal, Murat Tokmak ve Halit Erdem de Genel Başkan Vekili görevlerine getirilmişlerdir. Genel Kurulda Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF)'na bağlı Metal İşçileri Sendikasına üye olunması kararı alınmıştır.

Maden-İş Genel Kurulu'nun 4. gününde, tüzük değişiklikleri yapılmıştır. Daha sonra seçimlere geçilmiş ve Genel Başkanlığa Kemal Türkler yeniden getirilmiştir. Genel Başkan seçiminden sonra Genel Başkan Vekillikleri seçimleri yapılmıştır. Yapılan oylama sonucu eski Genel Başkan Vekillerinden Şinasi Kaya ve Bahtiyar Erkul ile birlikte Murat Tokmak, Kemal Daysal ve Halit Erdem seçimleri kazanmışlardır. Daha sonra Genel Sekreterlik seçimi yapılmış ve Mehmet Ertürk tekrar Genel Sekreterlik görevine seçilmiştir.

Daha sonra Genel Yönetim Kurulu üyelikleri için seçim yapılmıştır. Maden-İş Genel Yönetim Kurulu üyeliklerine şu delegeler seçilmişlerdir:

"Sait Esinsel, Tahsin Çalışkan, Dündar Durgun, Cemal Özkaramanoğlu, İrfan Aztunç, Fuat Çakan, Yakup Erdem, Metin Kabaklı, Muharrem Parmaksız, Celal Yılmaz, Osman Çetin, Şeref Kahraman, Esat Şen, Mehmet Güntay, ve Yaşar Akın."

Maden-İş Sendikasının 22. Genel Kurulunda, Dünya Sendikalar Federasyonu DSF'na bağlı Metal İşçileri Sendikasına üye olunması yolunda karar alınmıştır.

OLEYİS Genel Kurulu DİSK'e katılmak üzere bugün toplanıyor

ANKARA (İSTA)

Türk-İş'in son bir yıl içinde ekonomik ve demokratik mücadelesindeki tutarsızlığı, işçi sınıfına ters tutumunu ısrarla sürdürmesi, Türk-İş'le üyelik ilişkilerini tekrar gözden geçirmesine yol açtığı ve 1 Kasım 1976 da yapılan 3 ncü Genel Kurul toplantısında alınan kararla Türk-İş'in işçi sınıfına ters düşen politikasının değiştirilmesi için mücadele edilmesi, bunda başarılı olunmadığı taktirde Genel Yönetim Kuruluna olağanüstü Genel Kurul toplanması görevi ve yetkisi verildi.

27 Nisan 1977 günü Türk İş'den ayrılma doğrultusunda olağanüstü Genel Kurul toplanmasına karar veren Genel Yönetim Kurulu açıklamasında şöyle diyordu:

"Son Genel Kurulumuzda sendika üyeleri sosyal adalete dayanan, demokratik özgür sınıf sendikacılığını belirleyen ve bu nedenle Türk-İş'e karşı tavır alınmasını öneren kararını 27 Nisan 977 tarihli Genel Yönetim Kurulumuzun toplantısında oybirliği ile hayata geçirilmesi ve böylece Türk-İş'ten kesin olarak ayrılma kararına varılmıştır. Bu genel yönetim kurulu kararı 274 sayılı Sendikalar Kanununun hükümlerine göre, Genel Kurulumuzdan da geçirilecek ve devrimci OLEYİS Sendikası 1977 Türkiye'sinde belirginleşen demokratik halk ikdidarının kurularak sömürüye karşı sınıf sendikacılığının toplumuzda yerleşmesi için ekonomik ve politik çalışmalarını sürdürecektir."

Bu arada 31 Mayıs 1977 tarihinde biraraya gelen DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, Genel Sekreter Mehmet Karaca ve Örgütlenme Dairesi Başkanı Fehmi Işıklar'dan oluşan DİSK heyeti ile Genel Başkan Mukbil Zırtıloğlu, Genel Sekreter Nusret Aydın ve Örgütlenme Sekreteri Ali Kocaman'dan oluşan Türkiye OLEYİS Sendikası heyeti kamuoyuna şu açıklamayı yapmıştı:

"Bugün en önemli durum işçi sınıfımızın gerek ideolojik düzeyde gerekse örgütsel bölünmüş olmasıdır. İşçi sınıfının bilimi, mücadele de başarıya ulaşmada en acil görev işçi sınıfının birliğini her düzeyde sağlamayı emretmektedir.

Sermayeden ve siyasal partilerden bağımsız olarak sınıf sendikacılığını kendisine ilke olarak kabul eden devrimci öze sahip, reforculuğu ve sınıf uzlaşmacılığını reddeden DİSK'in Demokrasi, Barış ve Özgürlükler için verdiği mücadeleyi daha da geliştirmek amacı ile DİSK çatısı altında bütünleşmek gerekmektedir. Bugüne kadar DİSK doğrultusunda mücadele veren Türkiye OLEYİS Sendikası, Türk-İş'in düzeleceğine inanmamaktadır."

MİLLİ PİYANGO DÜN ÇEKİLDİ

60 TL. kazananlar
3 - 7

200 TL. kazananlar
46 - 48 - 54 - 55

400 TL. kazananlar
841 - 853 - 076

1000 TL. kazananlar
5527 8343 8586 5404 6873 6353
6333 9679 5575 6585

10.000 TL. kazananlar

325659	143421	378922	192787
108063	008704	782880	919416
886894	491197	796961	973076
349495	448162	837861	789738
709644	367383	285702	515825
337254	655293	781921	286947
459706	044597	956406	933259
574808	144303	667327	047144
787796	994769	901629	395187
664386	097501	263551	965018
023553	636482	135888	562874
520310	163310	538608	438367
854226	610409	792907	174975
959265	225482	596708	338185
067230	028166	369174	313001
885166	012334	934585	502964
718102	115341	176697	294625
158235	685010	520674	055306
876685	559949	472423	568581
377020	794737	146726	649459

20.000 TL. kazananlar

936363	063395	358839	771063
118310	540753	426283	042907
809377	963604	529388	513551
923298	387594	910704	416993
218382	509838	681510	387608
427352	832624	086983	110251
597087	619971	881769	603977
098933	429457	292162	898053
948484	467131	230277	035493
251980	645775	659380	711285

50.000 TL. kazananlar

382602	819322	458674	152239
417556	090513	533498	678006
429311	420253	875643	184951
849692	290637	381799	668585
010109	471235	337028	948143

100.000 TL. kazananlar
782992 — Akhisar
399544 — İstanbul
329359 — Adapazarı
215927 — Sivas
429738 — İstanbul
722945 — İstanbul
024030 — Eskişehir
068855 — Bursa

200.000 TL. kazananlar
455447 — Samsun
689761 — Gaziantep
016849 — Ankara
314930 — Ankara-İstanbul

500.000 TL. kazananlar
886963 — İstanbul
783889 — Trabzon

1.000.000 TL. kazanan
213429 — Ankara

2.000.000 TL. kazanan
511863 - İstanbul

3.000.000 TL. kazanan
613648 — İzmir

Bulgaristan'dan göçmen gelen bir şahıs Türkiye'de iş bulamayınca intihar etti

İSTANBUL (THA)

Bulgaristan'dan üç ay önce Türkiye'ye göçmen olarak gelen evli ve iki çocuk babası Yusuf Hüsmenoğlu (41) adlı şahıs, iş bulamadığı için kendisini Maçka Parkında bir ağaca asarak intihar etmiştir.

Cebinden bir adres ile 125 lira çıkan Yusuf Hüsmenoğlu'nun eşi Havva Hüsmenoğlu'nun ise tüm uğraşımlarına karşın 7 gün önce iş bulabildiği öğrenilmiştir.

ZAYİ

Şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.

Erdoğan Tavukçu

Politika

SAHİBİ
Politika Basım ve Yayın A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) temsilen Kemal TÜRKLER

Yayın Yönetmeni: Aydın ENGİN
Yazıişleri Müdürü: Aydın ŞENESEN
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (Süleyman COŞKUN)

ADRES (İSTANBUL): Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sokak No: 5 Cağaloğlu
TEL: 27 77 12 27 69 09
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
ANKARA: İzmir Caddesi 20/27 Kızılay
TEL: 17 65 36 18 36 88
ANKARA BASKISI: EMAŞ Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.

İLAN TARİFESİ
Sütun Santimi
3. Sayfa 110 TL
İlan Sayfası 100 TL
İstanbul Baskısı 70 TL
Kitap İlanları 50 TL

Sayı: 1527 Yıl: 5 - 150 kuruş

RADYOLAR

TRT 1

05.00 Açılış, Program
05.05 Günaydın
07.00 Kısa Haberler
07.02 Köye Haberler
07.07 Bölgesel Yayın
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.21 Kadın Dünyası
11.00 Kısa Haberler
11.01 Reklamlar
11.02 Cumartesi Şenliği
12.55 Reklamlar
13.00 Haberler
13.15 Oyun Havaları
13.30 Bölgesel Yayın
15.00 Kısa Haberler
15.01 Bu Şarkı Hangi Makamdan
15.20 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
15.40 Recep Birgit'den Şarkılar
16.00 Bölge Haberleri
16.05 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
16.20 Türküler Geçidi
16.40 Tangolar
17.00 Kısa Haberler
17.02 Dilek Kutusu
17.50 Hafif Müzik
20.15 Konuşa Konuşa
20.35 Metin Güyer'den Şarkılar
20.55 Çocuklar İçin
21.00 Haberler
21.30 Kadir Gecesi Dolayısıyla Mevlit Yayını
23.00 Haberler
23.10 Hafta Sonu
00.55 Kısa Haberler
01.00-05.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.20 Şarkılar
09.40 Nasıl Değişti?
10.00 Ünlü Şarkıcılar
10.30 Gönül Telimizi Titretenler
11.00 Güzel Sanatlar
11.30 Türküler
11.45 Şarkılar, Saz Eserleri
12.10 Oğuzlar
12.30 Kadınlar Topluluğu
13.00 Haberler
13.15 Hafif Müzik
13.30 Halk Ozanları
14.00 Bildiklerimiz
15.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
15.30 Trafik Sorunu
16.00 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
16.40 Türküler
17.00 Fasıl
17.30 Hafif Müzik
18.00 Türküler
18.15 Şarkılar
18.30 Sevilen Eserler
19.00 Haberler
19.30 Çeşitli Müzik
19.45 Beraber Şarkılar
20.15 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
20.30 Haftanın Ülkesi
21.00 Caz Konseri
21.30 Şarkılar
22.00 Beraber Türküler
22.30 Şarkılar
22.45 1974'den 1977'ye
23.15 Bir Romanımız Var
23.30 Haberler
23.35 Pop Dünyası
23.55 Program, Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış, Program
07.02 Salon Orkestraları
07.30 Sabah İçin
08.30 Bir Müzikal
09.15 Bizden Besteler
09.45 Türküler
10.15 Diskoteğimizden
11.15 Müzik Stüdyosu
12.00 Öğleye Doğru
12.45 Yurttan Sesler
13.15 Cumartesi Konseri
14.00 Müzik Köşesi
14.45 Klasik Türk Müziği
15.15 Müzik Şöleni
16.45 Türk Bestecilerinden
17.45 Fasıl
18.15 Türküler Geçidi
18.45 Çigan Müziği
19.00 Pop-77
19.30 Müzik Dergisi
20.30 Türkülerden Bir Demet
21.00 Solistlerden Seçmeler
21.30 Büyük Şefler
23.30 Günümüzde Caz
23.30 Geceden Geceye
01.00 Program, Kapanış

TELEVİZYON

18.40- İKİNCİ HAYAT

Dizi filmin bugün yayınlanacak olan bu bölümünde, Luke, bulduğu ihtiyar bir arkadaşla birlikte kaçak içki imal eder.

19.05- İFTAR PROGRAMI

Ramazan dolayısıyla hazırlanan bugünkü iftar programında Şefik Utlu Kuran-ı Kerim'in Duhan süresinin 1-12 ayetlerini okuyor ve bu ayetlerin Türkçe açıklamasını Süleyman Arabulan yapıyor. Programın dini bilgiler köşesinde Doç. Dr. Süleyman Ateş Kadir Gecesi konusunda sohbet ediyor. Ankara Radyosu saz sanatçılarının sunacağı dini müzikten sonra, çeşitli illere ait iftar saatlerinin anonsu yapılıyor. Program iftar sofralarıyla görüntülenen iftar duasıyla son buluyor.

19.45- ŞEHZADE CAMİİ VE KÜLLİYESİ

İstanbul'daki Şehzade Camii ve Külliyesi'ni tanıtan bir program yayınlanacak.

20.00- HABERLER

20.40- SAZ ESERLERİ

İstanbul Televizyonunca hazırlanan bir saz eserleri programında NECDET YAŞAR, NİYAZİ SAYIN ve İHSAN ÖZGEN sazlarıyla katılıyorlar. Sanatçılar sırasıyla şu eserleri sunuyor: Dede Efendi'nin Ferah Feza Efser Teremmümü, Tanburi Cemil Bey'in Ferah Feza Peşrevi, Nayı Osman Dede'nin Muhayyer Semaisi.

21.20- MEVLİD NAKLEN YAYINI

Kadir Gecesi dolayısıyla Mevlid naklen yayım yeralıyor..

22.50- GÜNE BAKIŞ

TV HABERLERİ

Yeni forum programının ilk konusu: KİRA

Televizyonun ilginç programlarından, forum'un yeniden ekrana getirilmesi için çalışmalarını sürdüren TV Ekibi programın ilk konusunu saptadı. Ekim ayı içinde yayınlanacağı bildirilen ilk programda kira konusu işlenecek. Kiracı ve ev sahibi ilişkilerini ele alacak olan programı tayTayyar Erdamar hazırlayacak.

Turhan Erdemgil'in sunacağı ve yöneteceği forumla ilgili olarak 24 Eylül günü izleyicilere bir açıklama yapılması düşünülmekte.

Öteyandan uzun bir süreden beri TV'den ayrı kalan Turan Erdemgil yeni kurulan Tele-Pazar bölümüne transfer oldu.

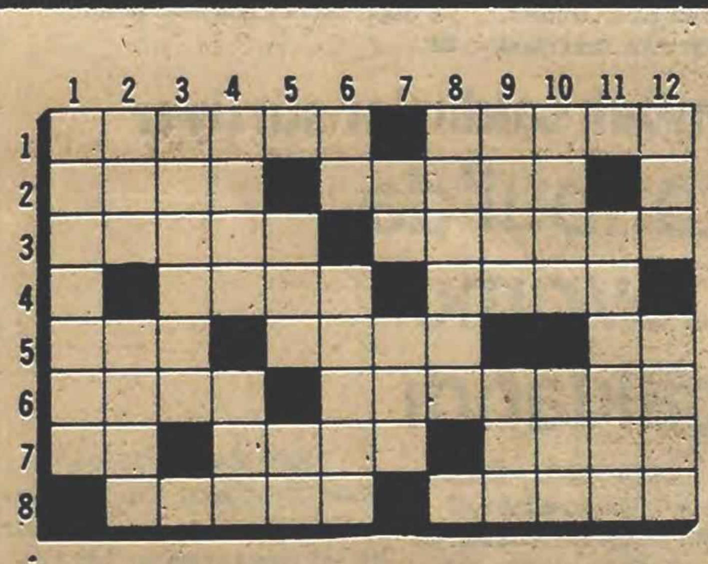
●●

Sopot Müzik Festivali'nden görüntüler ekrana geliyor

Bir süre önce Polonya da yapılan Sopot Müzik Festivali'nden görüntüler 18 Eylül günü TV ekranlarına getirilecek.

Festivalde derece alan yarışmacıların görüntüleri ve yapıtlarından özet halinde derlenen yapımda ülkemizi temsil eden ve birincilik ödülünü alan Ayla Algan ile Erol Evgin'in de yeralacağı bildirilmektedir.

BULMACA

SOLDAN SAĞA. 1- Polisin en yumuşak dayak aracı - Eğindirme (eski dilde). 2- Bay- Elmacık kemiğinin üstünde bulunan, çukurumsu yer. 3 - Kot (eski dilde)-Göze alınan tehlike. 4-Sovyet devriminin başarıya ulaştığı ay - TERSİ, Soylu. 5-Kapıyı açtırmak için çalınan çan- Bir çiçek-Su (eski dilde). 6- Adaletli-Kurs, eğitim toplantısı. 7-Sodyumun simgesi - Ankara'nın bir ilçesi- Yoksulların canına tak dedirten 8-Ayak üstü uydurulan yalan-Savunma ya da saldırı aracı.

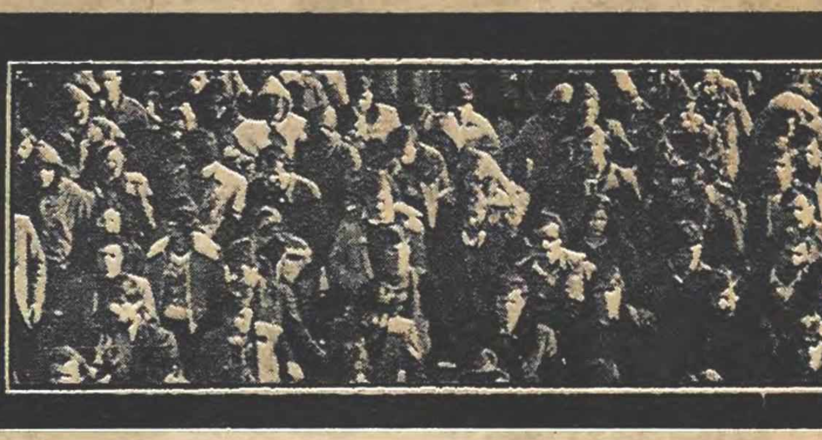
YUKARDAN AŞAĞI. 1-"Parasız Yatılı" adlı öykü kitabının yazarı. 2 - Karışık renkli-Ölüm cezası. 3- Kirlenmiş. 4-Seven-Yanardağdan püsküren. 5-Bir uzaklık ölçüsü-Onaylama belirten ünlem. 6-Yemek-Çocuk öyküsü. 7-Utanma duygusu-Hayvan ölüsü. 8-İki seçeneği olup aynı sonuca götüren durum. 9-Geçmiş-Bir sayı. 10-Yansıma- Afrika'da bir nehir. 11-Film çekme makinesi. 12-Ecevit'in halk arasındaki adı-TERSİ, Büyük çiftlik.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA. 1- Savak - Kabara. 2-İka-Akilane. 3 - Rakı-Adil-Itı. 4 - Elalem-Makal. 5-Na-Grev-Bu. 6 - Zaire-Arka. 7-Ayaz-Uranyum. 8-Yer-Enik-Ela.

YUKARDAN AŞAĞI. 1 - Siren-Ay. 2-Akala-Ye. 3-Vaka.-Zar. 4-Ilgaz. 5-Ka-Eri. 6-Kamerun. 7-kiD-Veri. 8-Alim-Ak. 9-Balaban. 10 - An-Kurye. 11-Reha-Kul. 12-İl-Ama.

DEVLET MEMURLARININ SENDİKALAŞMASI

Yazan: İbrahim Özden KABOĞLU

4

Günümüzde memur sendikacılığı grev hakkı esastır....

Greve karşı olanlar kamu hizmetlerinin aksamaması gerektiğini söylüyor. Oysa tüm memurların, ülke hayatında yerine getirilmesinden kaçınılmaz işleri yapmıyorlar. Tersine çoğu işler bu statüye sahip olmayan kişilerce yerine getiriliyor

Ülkeden ülkeye nicelik ve niteliği değişmekle birlikte, sendikaların birçok olanaklarla donatıldığını görmekteyiz. Tüzel kişiler olarak genel hükümlere göre kullanacakları yetkiler dışında, toplumsal olguların yasalarca tanınmasıyla da geniş olanaklara kavuşmuşlardır, kamu görevlileri sendikaları: grev, toplu sözleşme, yönetime katılma, hakeme başvurma ve başka yollar...

GREV

Grev, idare veya işveren karşısında, sendikalara tanınan en etkili direnme aracıdır. Genel olarak grev, işverene ve yönetime isteklerini benimsetinceye değin, çalışanların topluca ve ani olarak işlerini bırakmalarıdır.

Bilindiği gibi grev, örgütlenme hakkına paralel olarak, ilkin işçi kesiminde görülmüştür. Kamu hizmetlerinde ise, çok sonraları ve daha kayıtlı koşullarla elde edilebilmiştir. Buna karşın bugün bile, kamu görevlileri sendikalarına, memurların örgütlenmiş oldukları ülkelerin tümünde, grev hakkı tanınmamıştır. Artık, memurların örgütlenme (sendika) hakkının var olup olmadığı yolundaki tartışma bitmiştir; şimdilerde, ülkelerin bir kısmında, kamu görevlilerine grev hakkı tanıyıp tanımama sorunu gündemdedir.

Kamu görevlilerine sendikaların yanında grev hakkı tanınmalı mı? Sendikanın zorunlu bir eylem yöntemi midir grev? Sendika grev olmaksızın etkin olamaz mı? Greve karşı olan ve grevi savunan görüşleri belirterek sorulara yanıt bulmağa çalışacağız.

GREV' E KARŞI GÖRÜŞ

Greve karşı olan görüş, ilke olarak, geleneksel anlayıştan kaynaklanır. Grevi benimsememek, temelde, kamu görevlilerinin güçlü bir biçimde örgütlenmesine karşı olma düşüncesine dayanır. Buna karşın, bu anlayış, grevi sendikadan ayırmaya çalışır ve grevin, sendikanın zorunlu bir sonucu olmadığını savunur: Herşeyden önce, ikisi arasında başlangıç farkı vardır; grev, sendika hakkından önce başlamıştır. Kaldı ki, memurlara tanınan grev hakkı, sendika hakkını gerektirmez; çünkü ilki, şiddete başvurma yoludur. Bu iki hak birbirinden ayrıdır. Grev, patron sınıfına karşı savaşımlarında sendikaların en son aracı gibi görünmekte ise de, bu yola başvurmaksızın dahi, isteklerini benimsetebilecek güçlü sendikalar düşünülebilir.

Kamu hizmeti, greve karşı çıkanların sık sık öne sürdükleri kavramdır. Toplumsal yaşamın vazgeçilmez birtakım hizmet ve faaliyetlerinin kesilmesine hoşgörülü davranılamaz. Kamu eylemleri süreklidir ve burada genel çıkarın üstünlüğü sözkonusudur. Bu nedenle, grev kamu hizmeti ile bağdaşmaz.

Grev, devletin egemenlik ilkesine de aykırı görülmektedir. Memur grevleri, ekonomik olmaktan çok politik bir silâhtır; bu nedenle ülkeyi anarşiye götürür. Bunlar devlete karşı hareketlerdir. Özel girişimdekiler ise, sadece belli ekonomik sınırlar içinde cereyan eder.

GREVDEN YANA OLANLARIN GÖRÜŞÜ

Sendika ve grevin ayrılmazlığını savunan görüş, ikincisini ilkinin kaçınılmaz sonucu olarak görür: Grevsiz sendika ve sendikasız grev olamaz. Bu konuda Barthelemy'nin «grevsiz sendika öyle mi? ne vehim ne hayal, hattâ ne safdillik!» sözü ünlüdür. Sendika bir sınıf mücadelesi örgütüdür. Sınıf savaşımı ve grev, sendikanın var oluş nedenini oluşturan iki ögedir. Her hak, hakkın kullanılması için gereken savaşım araçlarını da içerir. Sendikal hak böyledir; memur haklarının elde edilmesi için gereken mücadele araçlarını da kapsamalıdır.

Şu halde grev, gerçek bir sendikacılığın temeli, varlık nedeni olarak kabul edilebilir. Bu, toplumun demokratikleşmesi için önemli bir etkendir. Grev hakkından yoksunluk, kişi özgürlükleriyle bağdaşamaz. Kamu görevlileri de, işvereni kim olursa olsun, çalışıp çalışmamak hakkına sahiptir.

Greve karşı olanlar, kamu hizmetlerinin aksatılmaması gerektiğini söylüyorlar. Oysa tüm memurların, ülke hayatında yerine getirilmesinden kaçınılmaz işleri yapmıyorlar; tersine, çoğu önemli işler bu statüye sahip olmayan kişilerce yerine getirilmektedir. Önemli olan statüter durum değil, yerine getirilen hizmettir. Bu belirleme yapıldıkta, sürekliliğinde mutlak zorunluluk göstermeyen görevlerde, greve gidilmesi doğaldır.

Bununla birlikte öyle görevler var ki, bunlar kamu kesiminde olabileceği gibi özel sektörde de yer alabilirler. Bu gözlem, hastanelere, öğrenim kurumlarına, ulaştırma hizmetlerine, kitle iletişim araçlarına, elektrik ve su hizmetlerine uygulanabilir. Bu tür faaliyetlerin özel kuruluşlarca sağlandığının en çarpıcı örneği Amerika'dır. Fakat gelişme yolunda olan ülkelerin çoğunda genel durum, önemli hizmet alanlarında, kamu girişimlerine özel şirketlerden daha geniş bir alan tanındığıdır. Şu halde kamu hizmeti görme ölçüsünü kullanarak çalışanların örgütlenmesini sınırlama, gerçeklik ve bilimsellik taşıyan ölçüt değildir.

Toplu pazarlık sonunda grev de olmalıdır. Sonunda grev olasılığı olan toplu sözleşme bir değer ifade eder; aksi halde, işverenin önerilerini kabul etmekten başka çare yoktur. Çalışanların haklarını alabilmeleri, koruyabilmeleri ve kendi çalışma koşullarının saptanmasında söz sahibi olabilmeleri için, en son silah olarak greve başvurulabilmelidir.

Memur grevine karşı olanların öne sürdükleri gibi, bu eylem, devlet egemenliğine karşı bir tehlike yaratmış olsaydı, kamu görevlilerinin grevlerine sahne olan birçok ülkede, özellikle Fransa'da, devlet egemenliği diye bir şey kalmazdı.

Bir zamanlar işçi grevlerine karşı ileri sürülen savlar, şimdilerde kamu görevlileri konusunda kendini göstermektedir. Greve karşı olanların görüşleri, çalıştıran ve kontrol eden grupların, çalışanların örgütlenmelerine karşı evrensel nitelik taşıyan çıkışlarıdır.

YARIN: Memurlara tanınan haklar

Toplu sözleşmeyi beğenmeyen işçiler, işyerine girmeden önce fabrika önünde toplu halde....

Eskişehir'de Sümerbank Basma fabrikası işçileri bağırıyor

"Dört aylık grevden sonra Teksif bizi köpek etine sattı"

ESKİŞEHİR (İSTA)

"Dört ay direndik. Dört ay canla başla bekledik. Ama sonunda Teksif Genel Merkezi bizi bir kilo armut parasına köpek etine sattı."

Böyle konuşuyordu dört ayı aşkın bir süreden beri grevde olan ve önceki gün işbaşı yapmak zorunda bırakılan bir işçi. Sümerbank Eskişehir Basma Fabrikasında 2 Mayıs 1977'den bu yana süren grev sonunda imzalanan toplusözleşme tüm işçileri hayal kırıklığına uğratmıştı.

Önceki gün, tüm işçiler "işbaşına" çağrıldılar. 1400'e yakın işçi hep bir ağızdan, sözleşmişcesine "Sattılar bizi, sattılar" diyerek, fabrikanın kapısından içeri girmiyor, önünde toplanarak sendikayı protesto ediyorlardı.

Üç yıl için imzalanan toplusözleşmeyi bir geriye dönüş olarak niteleyen işçiler "Yılda 25 lira zam hiç bir işyerinde görülmemiştir. Devlet kendi eli ile bizi açlığa iterken, sendikamız da yardımcı oluyor. Bizi satan Genel Başkan Şevket Yılmaz aramıza gelsin. Cesareti varsa yürekli ise işçinin arasına girsin" diyorlar ve istifaya hazırlandıklarını bildiriyorlar.

İşyerine girmemekte direniyor işçiler. Fabrika yetkilileri ile tartışıyorlar. Sonra Teksif Şube Başkanı Muzaffer Turhan, grev sırasında kurulan ses aygıtlarını çalıştırıyor ve mikrofonu eline alıyor.

"Arkadaşlar, her şeyde haklısınız. İstediğinizi yapmakta haklısınız. Ben de sizinleyim. Ancak işe başlamak zorundayız. İşe başlamazsak yasalara karşı gelmiş oluruz. Hem çalışacağız, hem de sağlıklı kafayla ne yapacağımıza karar vereceğiz. Birlikte hareket edeceğiz" diyor.

Ve saat 11.00'de işçiler istemeyerek, ayaklar geri geri gidercesine işyerine giriyorlar. Dudaklarda hep aynı sözcükler "Bizi köpek etine sattılar. Bunun hesabını soracağız."

ÇİMTAŞ'ta çalışan işçiler boykota başladılar

İZMİT (ANKA)

PETKİM Tesisleri'ndeki tank inşaatlarını yapan Çimtaş şirketinde çalışan 90 işçiden 74'ü işverenin sendika seçme özgürlüğünü ortadan kaldırmasını ve iki kişiyi işten çıkarmasını protesto için boykota başlamışlardır.

Konuyla ilgili açıklama yapan işçi temsilcileri Bilal Yasa, Ömer Karagöz ve Fehmi Tezcan şunları söylemişlerdir

"74 arkadaş işverenin istediği sendikadan istifa ederek TİS-İş Sendikası'na üye olduk. Bunun üzerine işveren iki arkadaşımızın işlerine son verdi. Şantiye yöneticilerine hepimizin aynı sendikaya üye olduğumuzu bildirince, hepimizin işlerine son verdiğini açıkladı. Bunun üzerine haklı bir eyleme giriştik. İşveren sendikal haklarımızı kabul edip iki arkadaşımızı yeniden işe alana kadar direnişi sürdüreceğiz."

Öte yandan Türkiye İnşaat İşçileri Sendikası TİS-İş tarafından, Lassa Oto Lastik Fabrikası inşaatındaki İntesa S. Şantiyesinde alınan grev kararı, Kocaeli İş Mahkemesince 20 Eylül tarihine kadar ertelenmiştir.

Ertelenme kararının işçilerin işverenden geçmiş aylara ait alacakları olduğu öne sürülerek, paraların ödenmesi için alındığı bildirilmiştir.

İş Mahkemesi'nin kararı üzerine bir açıklama yapan TİS-İş Genel Başkanı İsa Ruhi Gobut, "Şimdiye kadar grevleri hükümet ertelerdi. İlk kez İş Mahkemesi'nin erteleme kararı ile karşılaşıyoruz.

Yeni Metal-İş MKE'de sözleşme imzaladı

KIRIKKALE (THA)

Türkiye Yeni Metal-İş Sendikası Makine Kimya Endüstrisi Kurumu ile toplusözleşme imzalamıştır.

Yeni Metal-İş Sendikası toplusözleşme görüşmelerinde anlaşmaya varılamaması üzerine Makine Kimya Endüstrisinin Kırıkkale'de bulunan mühimmat, çelik, pirinç ve top otomativ sanayii işyerlerinde, 1 Ocak tarihinde greve gitmiş, işveren de lokavt ilan etmişti.

Taraflar arasında imzalanan toplusözleşme ile işçilerin saat ücretlerine birinci ve ikinci yıllar için 8'er lira olmak üzere 16 liralık ücret zammı sağlanmış, yılda iki kez verilen ikramiye sayısı üçe çıkartılmış, ayrıca bazı yeni sosyal haklar sağlanmıştır.

Kadirbeyoğlu inşaatta sendikalaşan işçiler işten atılıyor

İSTANBUL (İSTA)

Kadirbeyoğlu İnşaat Şirketinde çalışan DİSK'e bağlı Bay-Sen üyesi 5 işçinin işten çıkarıldıkları bildirilmektedir.

Kadirbeyoğlu İnşaat Şirketinde çalışan işçiler bundan bir ay önce Bay-Sen'de örgütlenmeye başlamışlardı. İşçilerin sendikal faaliyetlerde bulunmalarını tedirginlikle karşılayan işveren, sendika ile ilişkileri sürdüren bir yüksek mimarın ve 4 işçinin işine son vermiştir. İşlerine son verilen işçiler, "işveren bizi 13. maddeye göre çıkardığını söylemektedir. Oysa asıl neden işyerine sendika sokmamaktır," demişlerdir.

İŞVERENİN KIŞKIRTMALARI ÜZERİNE KAVGA ÇIKTI

Öte yandan THA'nın önceki günkü bir haberine göre Karakaya Baraj inşaatında işverenin kışkırtmaları üzerine çıkan kavgada İtalyan uyruklu Bria Kadro adlı işveren hafif şekilde yaralanmıştır.

Çıkan kavganın polisin müdahalesi ile bittiği, başından hafif yaralanan işveren tedavi altına alınırken, olayın çıkmasına neden olduğu ileri sürülen bir işçinin de göz altına alındığı bildirilmektedir.

Paktaş işçileri sarı sendika maskesini indirmelidirler

Hasan KOÇ

Ülkemizde sınıf sendikacılığı her gün yeni boyutlar kazanarak genişliyor. Bir yandan bütünleşmeler olur iken diğer yandan da yeni yeni katılımlar olmaktadır. Genelde durum böyle iken, özelde bölgemizde de, yani Çukurova'da sendikal hareketin alabildiğine yoğun olduğu bir dönemi yaşıyor. İşçi sınıfının sendikal savaşımı karşısında bir yanda tekelci sermaye, onunla uzlaşma içinde olan sarı sendikalar, tekelci sermayenin denetiminde olan siyasi iktidarlarının atmış oldukları bölge çalışma müdürlerinin engellemeleri ile karşı karşıyadır. Kimi işyerlerinde bu üçlü engeller aşılarak, sarı sendika zincirleri kırılmış, kimi işyerlerinde de kırılmak üzeredir. Yükselen işçi sınıfının sendikal hareketinin gelişimi DİSK olgusunda bütünleşmektedir.

İşte sendikal savaşımın günün her anında konu olduğu PAKTAŞ MENSUCAT işyerinde çalışan işçiler DİSK ve onun ilkelerine kararlılıkla sarılmaktadırlar. Haykırıyorlar; bizler sarı sendika zincirini kıracağız, sarı sendikalar ve bölge çalışma müdürlükleri arasında oluşturulan, sendikal örgütlenmemiz üzerine planlanan tüm oyunları bozacağız. Tüm engelleri aşıp demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK içerisinde bütünleşinceye dek sendikal savaşımımızı kararlılıkla sürdüreceğiz.

Yıllardır sermayeyle uzlaşma halinde olan sarı Teksif ve artık açıktan işçi sınıfımızın sendikal ve politik savaşımında, tekelci sermayeden yana tavır alan, onun sözcülüğünü yapan, faşist tırmanmada tekelci sermaye ve onun siyasal iktidarının, sendikal savaşımda cambazlığını yapan FAŞİST MİSK'e, gerici ve tutucu HAK-İŞ'e verecek oyları olmayacaktır.

Sendikal savaşımımız sonucunda mutlaka DİSK içerisinde bütünleşeceğiz. Bunu somut olarak önümüzdeki irade beyanında ispatlayacağız. DİSK içerisinde bütünleşmenin zorunluğunu geçmiş yıllar ve içinde bulunduğumuz dönem göstermektedir. Her gün üç beş işçinin işten atıldığı, gerektiğinde toptan işçi çıkarıldığı bir işyerinde sarı ve faşist sendikaların bizlerin ekonomik mücadelesini veremeyeceğini çok iyi biliyoruz.

Fakat gerek patron ve gerekse sarı sendikalar bu kitlesel bütünlüğün bozulması için her yollara baş vuracaklardır. Çünkü bu gelişim karşısında çaresizliğe düşmüşlerdir. Geçmiş yıllarda olduğu gibi yani BOSSA'da yaptıkları oyunun [illegible] içinde olabilirler. Komandoyu, [illegible] bunlardan asla korkmuyoruz, [illegible]. Hatta daha da ileriye giderek sol kolları olan maocu ve goşist unsurları kullanacaklardır, biliyoruz.

Çünkü; bunlar sendikal birliğimizin düşmanıdırlar. Bunlar işçi sınıfımızın siyasal bütünlüğünün düşmanıdırlar. Bunlar toplumsal ilerleme karşısında sermaye ve onun siyasal iktidarlarının yanında olan, onun kullanımı biçimine göre hareket eden bozguncu unsurlardırlar.

İrade beyanı da olsa HODRİ MEYDAN...

DSF, Şili halkı ile dayanışma ayının başarısı için çağrı yaptı

"DSF, bütün ülkelerin işçilerini ve sendikalarını, bu dayanışma ayında, Şili işçi sınıfının faşizme karşı verdiği savaşıma maddi ve manevi yardımlarını yoğunlaştırmaya çağırır."

DIŞ HABERLER SERVİSİ (İSTA)

Dünya Sendikalar Federasyonu (DSF) Şili Halkı ve İşçileri ile Dayanışma ayı için bir çağrı yapmıştır. Federasyon tarafından bu konuda yapılan açıklamada, Şili'de halk iktidarını devirip, işçilerin, demokratların kanını akıtan, özgürlükleri yokeden ve yerine diktatörlük ve baskı rejimini kuran [illegible] II Eylül'de 4. yıldönümü olacağı belirtilmiştir.

DSF'nin çağrısında daha sonra askeri cuntanın Birleşmiş Milletler ve İnsan Hakları Komisyonunun kararlarını, dünya kamuoyu tarafından mahkum edilmesine rağmen bu politikasına devam ettiği ve DİNA tarafından ortadan kaldırılanların [illegible] açıklanmış ve Pinochet'nin DİNA'yı dağıtmasının baskının diktatörlüğün sona erdiği anlamına gelmediği vurgulanmıştır. Çağrının son bölümünde yapılacak eylem şekilleri olarak, II Eylül ve Salvador Allende'nin anma toplantıları düzenlenmesi, Birleşmiş Milletler ve benzeri örgütlere, askeri cuntayı, kaybolanlar hakkında bilgi alınmaya zorlayacak telgraflar ve mesajlar çekilmesi, Şili Yüksek Adalet Mahkemesine ve askeri cuntaya [illegible] serbest bırakılması için bildiriler yollanması ve bütün limanlarda, Şili yönünde gelen veya giden bütün gemilerin boykot edilmesi sıralanmış ve DSF'nin bu dayanışma ayının büyük bir başarıya dönüşmesi için güçlerini iki katına yükselteceği belirtilmiştir.

MADEN-İŞ'İN TARİHÇESİ

Son üç yılda Maden-İş nicel ve nitel anlamda olağanüstü gelişmelere tanık oldu

Artık mücadele bir sözleşme mücadelesi olmaktan çıkmış, "sınıfa karşı sınıf" konumuna girmişti

XXI. Genel Kuruldan bu yana geçen 3 yıl içinde, Maden-İş nicel ve nitel anlamda olağanüstü gelişmelere tanık oldu. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin ödünsüz uygulanması, DİSK'in güçlenmesi ve her şeyden önce işçi sınıfının siyasal mücadele çizgisinin yükselmesi Maden İş'in her mücadele alanında gelişmesinin kaynağı oldu. 1974-1977 dönemi içinde Maden-İş'in üye sayısı yüzde 123 arttı. Örgütlenme tüm yurt düzeyinde yaygınlık kazandı. Eğitim çalışmaları üye kitlelerinin ve kadroların mücadelenin tarihsel köklerini, içinde yaşadığımız dünyanın temel çelişkilerini kavramalarına yardımcı oldu. Sürekli ve derinlemesine eğitim, sömürünün ortadan kalkacağı, daha güzel bir dünyaya ulaşmak için verilecek ekonomik ve sosyal ilerlemenin yolunu aydınlattı.

Toplu sözleşmelerde ise Maden-İş parasal maddelerin yanında üyelere gerçekten yararlı olan sınıfsal ve kalıcı kazanımlara ağırlık verdi. Amaç için büyük grevlere hazırlık yapıldı. Ekonomik ve demokratik istemlerin bilinci kitlelere kazandırıldı.

"FAŞİZME GEÇİT YOK"

Bu dönemde DİSK'in demokratik hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmek için yaptığı eylemlere Maden-İş tüm gücü ile katkıda bulundu. 6 Eylül 1975 İzmir, 20 Eylül 1975 İstanbul mitinglerinde Maden-İş üyeleri sendikanın demokratik ilkeleri ve işlerliği ve ileri eğitim sonucu aktif ve kitlesel bir katılım gösterdiler. 1976 yılının I Mayıs günü İşçi Bayramı tüm dünya ülkeleri ile birlikte kutlandığında Maden-İş üzerine düşen görevi yerine getirdi. 30 Temmuz 1976'da yapılan Bursa mitinginde ise işçi sınıfının başını çektiği emekçi kitleleri "faşizme geçit yok" sloganını birlik ve dayanışma içinde yaşama geçirdiler.

Sendikal mücadelenin her alanında Maden-İş'in gösterdiği bu gelişme tekelci sermayenin gerici ve anti-demokratik tepkisi ile karşılaştı. Tekeller sınıf ve kitle sendikacılığına hayat veren kan damarlarını kesmek ve kurutmak gayreti içindeydiler. CIA'nın ekonomik alandaki uzantısı IMF ücretleri dondurmak için tekeller ile işbirliğine girişmişti. İşçi sınıfının en bilinçli kesimlerinden biri olan metal ve madeni eşya işkolu işçilerinin ve Maden-İş'in mücadele gücünü kırabilirse toplumdaki emekçi kitlelerin uyanışını ve DİSK'in güçlenmesini zayıflatabileceklerini düşündüler. MC iktidarının baskı ve zulmü ile eşgüdümlü olan bu saldırı planı özünde ekonomik-demokratik hareketleri hedef almıştı. 1976 yılının Nisanında Auer, Mesan, Çelik Endüstrisi toplu sözleşme görüşmelerinden itibaren MESS, işçi sınıfının yaşam, özgürlük ve onuruna yönelmiş gerici planlarını uygulamaya başladı. Ücretleri... çalışma süreleri, yıllık ücretli izin süreleri ve kıdem tazminatı gibi çalışma koşullarını durdurmak için sözleşme görüşmelerini sabote etti. MESS yerleşmiş toplu sözleşme uygulamalarını dejenere etmek, işçi-işveren ilişkilerini dinamitlemek için çeşitli taktikler denedi. Tekellerin hizmetinde olan işveren örgütü MESS, küçük ve orta büyüklükteki işyerlerini de, tekellerin aşırı karları için baskı ve tahakküm altına almak istedi.

Bu durumda Türkiye Maden-İş Sendikası.

-İşçi sınıfının mücadele kararlılığının korunması ve geliştirilmesi.

-Sendikal hak ve özgürlüklerin savunulması.

-Kalıcı kazanımların (çalışma süresi... iş güvencesi..) elde edilmesine devam edilmesi.

Kısacası sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin yaşatılması için MESS'in bu saldırılarına en kesin şekilde karşı koymayı kararlaştırdı.

O sırada devam eden İzsal grevine ek olarak Auer (Ağustos 1976), Çelik Endüstrisi, Yıldız Kazan (Her ikisi de Kasım 1976) Mannesman ve Siemens (Aralık 1976) işyerlerinde de grev başladı.

Eylül 1976'da ise emekçi kitlelerin gelişen mücadelesini engellemek için tekellerin öngördüğü Devlet Güvenlik Mahkemesi tasarısına karşı DİSK'in aldığı mücadele kararına Maden-İş Sendikası en kesin bir disiplinle uydu.

MESS'in "Kara Listesi" işçi sınıfının "Onur Listesi" olarak mücadele tarihimize geçmiştir

DİSK'le birlikte tüm demokratik güçlerin baskısı sonucu bu yasa çıkartılmadı. MESS ise II Eylül "Genel Yas" eylemine katılmış bine yakın Maden-İş üyesini işyerinden çıkardı. Ve "Kara listelerle" kendi dergilerinde açıkladı. Bu toplam işten çıkarılanların yüzde 36'sını teşkil etmekteydi. MESS'in kara listesi, işçi sınıfının "onur listesi" olarak mücadele tarihimize geçmiş ve bu üyelerin hakları için mücadele ödünsüz olarak bugüne kadar devam etmektedir.

"SINIFA KARŞI SINIF"

1976 yılında başlayan grevler sonuçlanmadan MESS, 1977 yılı sözleşmelerinde de engellemelerine devam etmiş ve toplu sözleşme ortamını tam bir anarşi içine itmek istedi. Artık mücadele bir sözleşme mücadelesi olmaktan çıkmış, "sınıfa karşı sınıf" konumuna girmişti. Mücadelenin tarafları Maden-İş ile MESS değil, işçi sınıfı ile tekelci sermaye idi. Özünde faşist yönelişler, zulüm ve baskı bulunan bu saldırı işçi sınıfı karşısında sürekli gerileyen tekelci sermayenin bu çırpınan saldırısı Maden-İş'den gerekli cevabı aldı. 30 Mayıs 1977'de binlerce işçi aynı anda işçi sınıfının yaşamı ve onuru için, sınıf ve kitle sendikacılığının ilkeleri için, DİSK'in güçlenmesi için, ve çocuklarının günlük ekmeklerini korumak ve onlara yarın daha mutlu bir dünya kazandırmak için greve başladılar. Yükselen bayrak ilerici sendikacılığın, özgür sendikacılığın ve sendikal özgürlüğün savaşkanlığın bayrağı idi. Bu bayrak "Büyük Grevin" 104. gününde Maden-İş'in XXII. Genel Kurulunun sonuçlandığı bu günde ilk grev gününün çoşkunluğu, bilinci ve ateşi ile dalgalanmaktadır. Büyük grevin 104. günü tüm emekçi kitlelerin ulusal ve uluslararası planda dayanışmasının eşsiz örnekleri ile doludur. Her geçen gün birlik ve dayanışma daha büyük boyutlara ulaşmaktadır.

-BİTTİ-

"Kara Darbe" nin 4. yılında

DÜNYA ŞİLİ'NİN TÜRKÜSÜNÜ SÖYLÜYOR

11 Eylül 1973'de Şili'yi kana, baruta, acılara boğan "Kara Darbe" yıllar sürecek bir acımasız, faşist yönetimin başlangıcıydı. Yerli faşistlerin ve emperyalistlerin ortaklaşa düzenledikleri askeri darbenin üzerinden dört yıl geçti. Bugün Şili'de faşizm hala hüküm sürüyor. Cinayetler, yasa dışı tutuklamalar, bilim ve sanat düşmanlığı karanlık Pinochet tarafından yürütülüyor. Ama Şili işçi sınıfıyla dünya işçi sınıfının örgütlü hareketi arasındaki işbirliği 4 yıldan bu yana büyük gelişmeler gösterdi. Şili işçi sınıfı ve halkı bu süre içinde daha da bilendi.

Şili'de halka karşı yürütülen baskı ve cinayet kampanyası, bu halkın bir parçası olan sanatçıları da hedef almıştı. Büyük şair Pablo Neruda darbeden 12 gün sonra ölüyor ve evi faşistlerce yağma ediliyordu. Sinemacılar kaçırılıp işkence görüyorlar, öldürülüyorlardı. Tüm ilerici sanat yapıtlarının yayınlanması yasaklandı. Victor Jara'nın türküleri susturuldu. Şili cuntası bu insanlık dışı eylemlerini bugün de sürdürüyor.

Pinochet ve öteki işbirlikçiler günden güne güçlerini yitirirlerken, Jara'nın türküleri dünyanın dört bucağını sarıyor, Şili'de yeraltı sineması örgütleniyor, Neruda'da daha çok seviliyor.

"Kara Darbe'nin 4. yılında bütün dünya Şili' nin türküsünü söylüyor:

SE ABRİAN LAS ALAMEDAS
"ÇÜNKÜ YARIN MUTLAK AÇILACAK
HALKIMIN YÜRÜYECEĞİ YOLLAR"

VİCTOR JARA SUSTURULABİLİR Mİ?

Victor Jara da bir çok Santiagolu gibi bir stadyuma sokulmuş, stadyumun çevresine otomatik tüfekli askerler dikilmişti. Stadyumda bulunanlar birer ikişer çağrılıyor bir daha geri dönmüyorlardı. Victor Jara da bu stadyum faciasının kurbanları arasına girmekte gecikmedi. Jara o sıralarda Şili'in en popüler, en ünlü halk şarkıcısıydı. Alanlara binlerce kişiyi topluyor, özgürlük türküleri okuyordu.

Bütün türkülerin ve bütün çiçeklerin düşmanı olan faşistler gitarından bir daha sesler çıkarmasın diye Jara'nın parmaklarını kırdılar, sonra onu işkence ederek öldürdüler. Ama Jara öldüğü ana kadar şiir yazdı, türkü söyledi.

Bugün Jara'nın türküleri tüm dünyayı sardı, dünya halkları ona sahip çıktılar. Jara ve Şili halkı bu türkülerde durmadan çoğalıyor.

şili senin neyindir şarkıcı victor jara?

O esmer delikanlı
sığırtmacıydı benim

sevda şarkılarımın
kavga şarkılarımın

o esmer delikanlı
yavuklusuydu benim

buğday güzellerimin
özgürlük günlerimin

şimdi dolaşır jara
bulanmış bakırlara

o benim nar taneli
maden ocaklarımda

jara dolaşır şimdi
binmiş de bulutlara

o gökülkesindeki
binbir ışık atlara

dolaşır yürekleri
dolaşır bilinçleri

gözyaşı döke döke
açıyla ülke ülke

dolaşır badem sesli
şarkıcı victor jara

söyler bakır şarkılar
çalar gümüş gitara

seslenir benim için
canım kardeş halklara

yaşarmiraç

SİNEMADAN KORKAN CUNTA

Şili'de seçimle işbaşına gelmiş olan Salvador Allende hükümetini deviren 11 Eylül 1973 askeri darbesi sırasında binlerce insanla birlikte pek çok Şilili sinemacı ve tiyatro sanatçısı da hapse girdi, öldürüldü ya da sürüldü. Şili'de film kopyaları "yasak madde" sayıldı.

Faşist cuntanın tutukladığı ve akıbeti hakkında bir haber alınamayanlar arasında ünlü kadın oyuncu Carmen Bueno da vardı. Carmen Bueno ve Jorge Muller 29 Kasım 1974'de DINA (Şili gizli polisi) tarafından zorla bir arabaya konulup Santiago varoşlarına götürüldüler. Çeşitli tanıkların Santiago dışındaki Tres Alamos kampında gördüklerini söylemelerine karşın, ne Carmen'den, ne Jorge'den o gün bugün bir haber alınamadı.

Eski bir tutuklu ilettiği bir haberde Carmen Bueno'yu çok kötü bir durumda iki kadın tarafından taşınırken gördüğünü söylemiştir. Carmen Bueno elektrik işkencesine uğramış, haftalar boyu kendisine her gün işkence seansları düzenlenmiştir. Tanık Carmen'i bacakları yarı felçli halde getirirlerken gördüğünü söylemiş, sanatcının gece gündüz sürekli olarak çığlıklar attığını belirtmiştir.

Aşağıda adları geçenler şu anda hapiste bulunan ya da akıbetleri hakkında bir haber alınamayan Şilili sinema ve tiyatro sanatçılarıdır.

Hugo Jaramillo: Yapımcı. Şili'de yapılan birçok filmin yapımcısı. Ekim 1973'de tutuklandı.

Maximo Gedda: Kameraman, 27 yaşında. DINA tarafından Temmuz 1974'de Santiago'da tutuklandı. İsmi El Mercurio Internacional gazetesinde yayınlanan ölüler listesinde geçti.

Hernan Ormeno: Erkek oyuncu. 30 yaşında ve evli. DINA tarafından tutuklandı ve Puchuncavi toplama kampına gönderildi.

Toebaldo Antonio Tello Garrido: Fotoğrafçı, 27 yaşında. 20 Ağustos 1974'de tutuklandı. 22 Ağustos'da Jose Domingo Canas işkence merkezinde görüldü. Adı daha sonra 119 kişilik ölü listesinde geçti.

John Macleod Trued: Erkek oyuncu. Kasım 1974'de Santiago'da tutuklandı.

Luz Nieves Ayress Moreno: 25 yaşında kadın oyuncu ve öğrenci. 30 Nisan 1974'de Santiago'da tutuklandı. Tres Alamos toplama kampında kendisine 4 asker tarafından tecavüz edildiği bildirildi.

Maria Antonieta Castro Ramirez: Kadın oyuncu ve İngilizce öğretmeni, 28 yaşında. 24 Kasım 1974'de DINA tarafından Santiago'da tutuklandı. Tres Alamos toplama kampında olduğu bildirildi. Annesi ve kocası da ortadan kayboldular.

Oscar Castro Ramirez: Aleph Tiyatro grubuyla birlikte çalıştı. Kasım 1974'de DINA tarafından tutuklandı. Puchuncavi toplama kampında olduğu bildirildi.

Carmen Bueno

Alberto Donoso Novoa: Sinema oyuncusu. Evli. Kasım 1973'de tutuklandı. Santiago'da hapisanede olduğu bildirildi.

Ivan Moscozo: Oyuncu, şarkıcı. 25 yaşında. Eylül 1973'de tutuklandı. Tres Alamos toplama kampında olduğu bildirildi.

Adolfo Silva Gonzalez: Internacional de Radiodifucion kameramanı.

Luis Vidal Verdejo: Oyuncu 25 yaşında, evli ve bir çocuklu. 6 Ekim 1974'de tutuklandı. Valparaiso hapisanesinde olduğu bildirildi.

Luis Arenas: Oyuncu. "Americo Vargas Company" ve "Lucho Cordova Company" ile birlikte çalıştı.

Francisco Morales Ramos: Catholic Üniversitesi Sanat ve İletişim Okulu öğrencisi. Kasım 1973' de tutuklandı.

DENİZKIZI İLE SARHOŞLAR MASALI

İçerdeydi bütün o herifler
Girdiğinde o, çırıl çıplak.
İçmişlerdi ve tükürmeye başladılar ona.
Nehirden az önce çıkmıştı, hiç bir şey anlamadı.
Yolunu yitirmiş bir deniz kızıydı o.
Parıldayan etinin üstünde uçuştu hakaretler
İşledi altın göğüslerine çirkef.
Yabancıydı gözyaşlarına, ağlamadı.
Giysilere yabancıydı, giyinmedi.
İzmaritler, yanmış mantarlar dürttüler vücuduna
Yuvarladılar döşemesinde meyhanenin kısık gülüşlerle.
Konuşmadı, çünkü nedir konuşmak, bilmezdi.
Upuzak bir aşkın rengindeydi gözleri
Kolları safirdendi.
Dudakları bir mercan ışıltısıyla kımıldadı, sessizce
Ve çıkıp gitti sonunda o kapıdan
Nehre girer girmez temizleniverdi
Işıklar saçarak, yağmurun yıkadığı beyaz bir taş gibi, bir kez daha.
Ve bakmadan geriye, yüzdü bir kez daha
Yüzdü hiçliğe, yüzdü ölümüne.

Pablo NERUDA
(Türkçesi: A.Behramoğlu)

DÜŞÜNCELER

ATAOL BEHRAMOĞLU

Köpekleşmek

Deyimin ağır kaçtığını biliyorum. Fakat yaşadığımız ve yaşamakta olduğumuz şu günlerde, bu türden sözler, aklımıza ve dilimizin ucuna gelip duruyor.

Dil Kurumu sözlüğünde, köpekleşmek deyiminin karşılığı şöyle: Köpek gibi davranmak, onurunu yitirip yaltaklanmak.

Tarihe baktığımızda, köpekleşmenin çeşitli örneklerine tanık oluyoruz. Örneğin, Nazi Almanya'sında, halkın tümünün değilse de, geniş halk yığınlarının, Nazi çeteleri önünde köpekleştiklerini, ya da daha insaflı bir söyleyişle, köpekleştirildiklerini görüyoruz. Yine Nazi Almanyasında, aydın yiğitliğinin örnekleri kadar, aydın köpekleşmesinin örnekleriyle de karşılaşıyoruz. İkinci Dünya Savaşı yıllarında demokrasi için mücadele eden bir Thomas Mann'ın, ümitsizlik içinde canına kıyan bir Stefan Zweig'in yanısıra, nice Alman aydınlarının, yüksek mahkeme yargıçlarının, subayların, yazarların, sanatçıların v.b. naziler önünde köpekleştiklerini biliyoruz.

Faşist İtalya'da da buna benzer örneklerle karşılaşıyoruz. Mussolini'nin "kudreti" önünde köpekleşen aydınlar, sanatçılar var. Gabrielle d'Annunzio'yu, Mussolini'nin de hocası sayarak bu konunun dışında bırakırsak, Ezra Pound, deyim ne kadar ağır olursa olsun, "köpekleşmiş" aydın tanımından kurtulamıyor. Hitler öldüğü zaman kriz geçiren, Franko'nun ölümüne yanan Salvador Dali de bu türden sanatçıların bir örneği. Şili'de halk iktidarına kazan kaldıran doktorlar, aydın köpekleşmesinin yakın bir örneğini verdiler. Şimdi, Pinochet yönetiminde, ve köpekleşmelerinin daha ileri evrelerinde, ödüllendirilmiş olmalıdırlar.

Aydın köpekleşmesinin temel nedenlerinden biri, küçük burjuvalık olmalı. Küçük burjuvanın, sınıfsal yapısı gereği, kaypak ve çıkarcı olduğunu biliyoruz. Sınıfsal konumu, küçük burjuvanın ruhsal yapısını da belirliyor. Küçük burjuva psikolojisinin başlıca özelliklerinden biri, kaypaklık, değişkenliktir. Bir bakıyorsun eleştiriyor, bir bakıyorsun eleştirdiğinin yanında yer almış. Küçük burjuvalığın nüfus oranında büyük yer tuttuğu ülkemizde, küçük burjuva kaypaklığının örnekleriyle her an karşılaşıyoruz. Son zamanlarda, küçük burjuva tabakaların özellikle bürokrat ve serbest meslek kesimleri arasında, işçi sınıfına karşı düşmanca bir duyarlık sinsi sinsi gelişmekte. İşçi sınıfı daha çok kazanıyormuş, şımarmışmış, v.s.... Böylece, büyük burjuvaziye karşı, işçi sınıfının yanında yer alacak ve kendi meslek örgütlerini geliştirecek yerde, sendikalaşma ve grev hakları için mücadele edecek yerde işçi sınıfının ekmeğine göz diken bu bürokrat ve serbest meslek sahibi çevreler, büyük burjuvazi önünde küçük burjuva köpekleşmesinin tipik bir örneğini vermekteler.

Genellikle küçük burjuva kökenli aydınların da, içinden çıktıkları sınıfın belli başlı özelliklerini yansıtmaları doğaldır. Aydın köpekleşmesinin ülkemizde oldukça eski gelenekleri var. "Kapıkulu", "emirkulu" deyimleri, bir bakıma, köpekleşme deyiminin karşılığıdırlar. Namık Kemal, "köpektir zevk alan sayyadı bi insafa hizmetten" derken, "köpek" sözüyle o dönemin kapıkulu memur ve aydınlarını, "acımasız avcı" sözüyle de dönemin yönetimini amaçlıyordu.

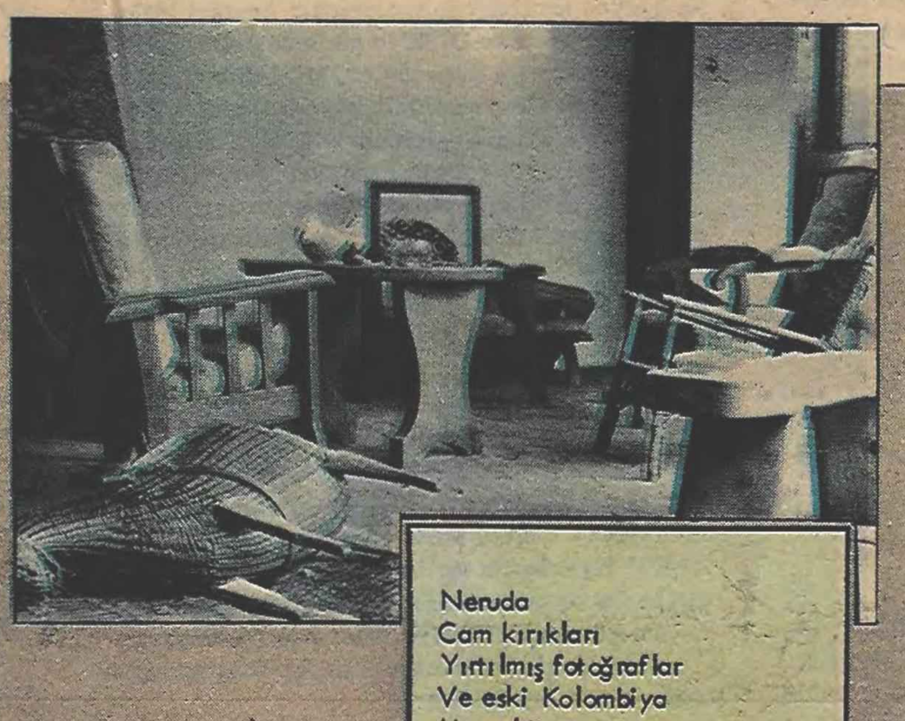
Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı yıllarında köpekleşen aydınların sayısız örnekleri var. Kalemini emperyalizmin ve işgalcilerin emrine kiralayan yığınla yazar tanıyoruz o dönemlerden sonra Kurtuluş Savaşı sonrasının kapıkulu, köpekleşmiş aydın tipleri türüyor. Daha sonra, İkinci Dünya Savaşı ve soğuk savaş dönemlerinin, daha tehlikeli ve azgın köpekleşmiş aydın-yazar takımıyla karşılaşıyoruz. Bunlar, Alman faşizmi ve Japon emperyalizmiyle yerli işbirliklikçilerinden sağladıkları çıkarlar uğruna, vatanlarını, uluslarını, onurlarını satmış olan kişilerdir. Uzantıları günümüzde de süren, aydın-yazar köpekleşmesinin en tehlikeli temsilcileridirler.

12 Mart döneminde ve sonrasında aydın köpekleşmesinin örneklerine tanık olduk. Şimdi bu köpekleşme, daha da ilginç bir görünüm kazandı. Geçtiğimiz günlerde, "Yeşilçam" taraflarından bazı uluma sesleri geldi. Kuzu postuna bürünmeye çalışan sinsi kurtların sofrasında ve yanında yer almaya can atan köpekleşmiş "aydın" lar, "sanatçılar" tanıdık. Bereket bu köpekleşme, faşizmin baştan beri kiraladığı kalemler bir yana bırakılırsa, köpekleşme bakımından oldukça eski geleneklere sahip Babıali'ye ve küçük burjuva edebiyat çevrelerine henüz sıçramış değil. Fakat, sıçrarsa da şaşmamak gerekecek.

Aydın köpekleşmesine karşı, namuslu aydınların, dikkatli, özenli olması gerekiyor. Bu konuda en ufak bir hoşgörü belirtisine bile yer olmamalıdır. Çünkü köpekleşme, sadece tehlikeli değil, aynı zamanda bulaşıcı bir hastalıktır.

KUDURUKLUK

Cesedi Pablo Neruda'nın
Pazartesi öğle sonrası
Santiago aşağılarında
Dört bir yandan rüzgara açık
Güvercinliğinin
Yıkıntılarında dinleniyor.

Bazı arkadaşlarından
Gelen haberlere göre
Askeri birlikler
Bu sabah şafakla birlikte
Şilili büyük komünist şairin
Evinde bir araştırma yaptılar.

Pencereler kırık
Yatak deşilmiş
Dolaplar parçalanmış
Dergiler ve kitaplar yakılmış

Evin için
Güvercinlik
Ve bahçe
Su içinde

Neruda
Cam kırıkları
Yırtılmış fotoğraflar
Ve eski Kolombiya
Uygarlığı ürünü
Un-ufak edilmiş
Çömlekler, vazolar
Arasında dinlenmekte

Mathilde Neruda-
Karısı,
Çiçeklerle kaplı
Katafalkın
Önünde duruyor.
Bir cam plakası ardında
Şairin Yalnız başı görünmekte.

Eylül 1973, A.Behramoğlu

• Pablo Neruda, Şili'nin özgür günlerinde Salvador Allende ile birlikte